

การศึกษาความต้องการกำลังคนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปริญญานิพนธ์

ของ

กนกศักดิ์ ศรีคำ

พอสมดกตราจ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มิถุนายน ๒๕๑๔

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้
แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไว้

ศาสตราจารย์ ดร. ประธาน

อธิการบดี กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากผู้เขียนได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุภรณ์ ศรีพหล และอาจารย์ ดร.วิจิตร ชีระกุล ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้.

ขอขอบคุณ หัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา ศึกษา
นิเทศก์ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก และขอขอบคุณ
คุณประเทือง ปานเกิดมด คุณอำไพ พันช่วงค์ ที่กรุณาให้ความสะดวกและให้
ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ พระมหาบำรุง มากกอน และขอขอบคุณ
คุณเต็ม แยมเสมอ คุณมาโนช นิยมสำรวจ คุณสุชาติ เมืองแก้ว ตลอดจน
ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้มาโดยตลอด.

กนกศักดิ์ ศรีคำ

มิถุนายน ๒๕๖๔

สารบัญ

บท

หน้า

๑	บทนำ	๑
	ภูมิหลัง	๑
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	๔
	ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	๔
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	๕
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	๕
๒	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้	๖
	ทฤษฎีและข้อคิดเห็นในการวางแผนการศึกษา	๒๐
๓	วิธีดำเนินการ	๒๕
	มวลดประชากร	๒๕
	ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากร	๒๕
	ชั้นในการศึกษาและกระทำข้อมูล	๒๙
	เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๘
๔	ผลของการศึกษาครั้งนี้	๕๐
	จำนวนเด็กเข้าเกณฑ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในจังหวัดพิษณุโลก	
	ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๕๐
	การร้อยละของจำนวนนักเรียนเข้าใหม่ชั้น ป.๑ และ ป.๕	
	ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๕๑
	อัตราสอบไล่ได้และสอบไล่ตกของนักเรียนแต่ละชั้น	๕๓
	การร้อยละของนักเรียนเพิ่มระหว่างปีแต่ละชั้น	๕๔

จำนวนนักเรียนสอบไล่ได้ชั้น ป.๔ ระหว่างปี ๒๕๑๔ -

๒๕๒๓

๕๕

แนวโน้มจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกองการฯ

ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

๖๔

จำนวนนักเรียนสังกัดกองการฯ

ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

๗๑

จำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ปี ๒๕๑๙) แยกตามวุฒิ

และระดับที่ทำการสอน

๗๓

อัตราสูญเสียครู แยกตามระดับที่ทำการสอน

๗๔

เกณฑ์ในการรับบรรจุครู

๗๔

แนวโน้มความต้องการครูขององค์การบริหารส่วน

จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

๗๕

๕

สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

๘๑

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๘๑

กลุ่มตัวอย่าง

๘๑

วิธีดำเนินการ

๘๑

การวิเคราะห์ข้อมูล

๘๒

ผลการศึกษาค้นคว้า

๘๒

อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

๘๔

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ การคาดคะเนจำนวนนักเรียนระดับประถมต้นและประถมปลาย ระหว่างปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕	๘
๒ การเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนประถมต้นกับนักเรียนทุกระดับ	๑๐
๓ การคาดคะเนการเพิ่มของนักเรียนชั้น ป.๑ และ ป.๕	๑๑
๔ การเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนชั้น ป.๑ กับประชากรทั้งหมด	๑๒
๕ การคาดคะเนจำนวนนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ของจังหวัดพิษณุโลก	๑๒
๖ การคาดคะเนจำนวนนักเรียนของการบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๑๓
๗ การคาดคะเนอัตราการสอบตกของนักเรียนประถมศึกษา	๑๔
๘ แสดงอัตราการสอบตกของนักเรียนจำแนกเป็นรายชั้น และสังกัด ปีการศึกษา ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕	๑๕
๘ แสดงอัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อครู ๑ คน จำแนกตามสังกัด พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๕	๑๘
๑๐ แสดงจำนวนประชากรของจังหวัดพิษณุโลก	๒๖
๑๑ แสดงจำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้นและสังกัด ปีการศึกษา ๒๕๑๓	๒๗
๑๒ แสดงจำนวนครู จำแนกตามวุฒิ สังกัดและชั้นที่ทำการสอน ปีการศึกษา ๒๕๑๓	๒๘
๑๓ แสดงจำนวนเด็กเกิดในจังหวัดพิษณุโลก	๓๐
๑๔ แสดงจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ชั้นประถมปีที่ ๑ ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๓	๓๑

ตาราง	หน้า
๑๕	แสดงการรอยละของจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์ชั้น ป.๑ ใน โรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗ ๓๒
๑๖	แสดงการรอยละของจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้น ป.๔ แล้ว เข้าเรียนชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ๓๔
๑๗	แสดงอัตราการตายของเด็กก่อนวัยเรียน ๓๘
๑๘	แสดงจำนวนนักเรียนโอนย้ายระหว่างปี ระดับประถมต้น และประถมปลาย ๓๙
๑๙	แสดงการรอยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ระดับ ประถมศึกษาตอนต้น ๔๑
๒๐	แสดงการรอยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ระดับ ประถมศึกษาตอนปลาย ๔๑
๒๑	แสดงอัตราสอบไล่ได้ของนักเรียน ระหว่างปี ๒๕๑๒ - ๒๕๑๖ ๔๒
๒๒	แสดงจำนวนครูต่อนักเรียน แยกตามระดับการศึกษา ปี ๒๕๑๗ ๔๔
๒๓	แสดงอัตราส่วนวัสดุครูสังกัดองค์การฯ ปี ๒๕๑๗ ๔๕
๒๔	แสดงการรอยละการสูญเสียครู ระดับประถมต้นและประถมปลาย ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ๔๖
๒๕	แสดงจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ชั้น ป.๑ ในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ๕๑
๒๖	แสดงการรอยละของจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนใหม่ในชั้น ป.๑ และ ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ๕๒
๒๗	แสดงอัตราสอบไล่ได้และสอบไล่ตกของนักเรียนแต่ละชั้น ๕๓
๒๘	แสดงค่าเฉลี่ยรอยละของนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ๕๔
๒๙	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้น ป.๑ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ๕๖

๓๐	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๕๘
๓๑	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๖๐
๓๒	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๖๒
๓๓	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๖๔
๓๔	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๖๖
๓๕	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๖๘
๓๖	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๗๐
๓๗	แสดงจำนวนนักเรียนระดับประถมต้นและประถมปลาย ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ	๗๒
๓๘	แสดงจำนวนครู แยกตามวุฒิและระดับที่ทำการสอน ปี ๒๕๑๗	๗๓
๓๙	แสดงแนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มระดับประถมต้น ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๗๕
๔๐	แสดงแนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มระดับประถมปลาย ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๗๗
๔๑	แสดงแนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มขององค์การบริหารส่วน จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๗๙
๔๒	แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๘๓

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
๑	แสดงการรอยละของแนวโน้มจำนวนนักเรียนที่จะ เข้าเรียนใหม่ชั้น ป.๑ ในโรงเรียนสังกัด องค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๓๓
๒	แสดงการรอยละของแนวโน้มจำนวนนักเรียนที่จะ เข้าเรียนชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัด องค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔	๓๖

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาประเทศ จึงได้มีการเร่งรัดพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมากแล้ว ก็ยังไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชนทั่วไปได้ทั้งนี้เพราะทรัพยากรที่มีอยู่ โดยเฉพาะงบประมาณกำลังครูแต่ละปีมีจำนวนจำกัดเทียบกับจำนวนประชากรซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต้องเข้ามาในระบบการศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงประสบปัญหาหลายด้านในทุกระดับการศึกษา

การศึกษาภาคบังคับของไทยโดยทั่วไปก็คือชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงประถมศึกษาปีที่ ๓ และได้มีการขยายไปถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เป็นเพียงบางตำบลและเป็นส่วนน้อย คือในปี ๒๕๑๖ มีจำนวนทั้งสิ้น ๕,๔๓๘ ตำบล ประกาศขยายการศึกษาภาคบังคับได้เพียง ๑,๖๒๒ ตำบล (กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ๑ : ๒๕๑๖) โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นยังไม่สามารถจะจัดให้เด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับได้เข้าเรียนโดยทั่วถึงและเหมาะสมได้ เพราะยังขาดแคลนครูอีกมาก ในปี ๒๕๐๘ รัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษาประชาบาลให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สำนักนายกรัฐมนตรี ๒๕๑๑ : ๓) เพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ใช้ความคิดริเริ่มและดำเนินการบริหารการศึกษาระดับนี้ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

การศึกษาประชาบาลในปัจจุบัน ดำเนินไปในรูปของการกระจายอำนาจ (มงคล ศรีไพพรรณ ๒๕๑๕ : ๒๕) ดังนั้นจังหวัดจึงมีอิสระในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินงานได้เกือบทั้งหมด โดยไม่ต้องขออนุมัติจากส่วนกลางจึงจะเห็นได้ว่า

๑. การบริหารงานบุคคล ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนจังหวัด (รวมทั้งครูประชาบาล) เช่นเดียวกับเจ้ากระทรวง ปลัดกระทรวง หรืออธิบดี ฉะนั้นการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้งหรือการลงโทษทางวินัย จังหวัดจึงมีอำนาจดำเนินการได้เองทั้งสิ้น

๒.งบประมาณ เงินที่นำมาใช้จ่ายเพื่อจัดการศึกษาประชากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีดังนี้ จากรายได้ของจังหวัดเอง จากประชาชน มูลนิธิ หรือองค์การต่างๆ และจากเงินอุดหนุนของรัฐบาล เงินเหล่านี้จังหวัดมีอิสระที่จะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานตามความจำเป็นและความต้องการของจังหวัด โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาจังหวัดเสียก่อน

๓. คำนวณวิชาการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้ควบคุมส่งเสริมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หากกระทรวงมีโครงการหรือกิจกรรมอันเป็นนโยบายของส่วนกลางก็เสนอไปและให้จังหวัดช่วยเหลือ

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาประชากรทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล และทางวิชาการ ดังนั้นโครงการหรือความคิดริเริ่มต่างๆ จะมาจากท้องถิ่นคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งสิ้น การบริหารงานบุคคลในระบบการศึกษาหรือโรงเรียนโดยปกติจะมีลักษณะจำแนกออกเป็น ๒ ส่วน คือบุคคลากรที่เป็นนักเรียนและบุคคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ในพื้นรวมทั้งผู้บริหาร ครู พนักงานเจ้าหน้าที่ต่างๆ ตลอดจนคนงานและภารโรง จึงเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จก็อยู่ที่การจัดสรรกำลังครูให้พอเหมาะกับจำนวนนักเรียน ดังที่บุญถิ่น อัตถากร (๒๕๑๓ : ๑) กล่าวว่า การศึกษามีคุณภาพดีและบังเกิดผลตามอุดมการณ์ที่วางไว้ ก็ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญช่วยในการอบรมบ่มนิสัยให้ความรู้

การศึกษาระดับประถมศึกษาของไทยยังประสบปัญหาอีกหลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการขาดแคลนครูและอุปกรณ์การสอน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๑๗ : ๕๐) ในท้องถิ่นที่กั้นการและทางไกลทางคมนาคม ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะผลิตครูได้มากแล้วก็ตาม แต่ลักษณะการกระจายกำลังครูออกไปยังชนบทยังมีปัญหามาก เพราะครูที่มีวุฒิจะสมัครอยู่กันอย่างคับคั่งในชนบทที่เจริญแล้วจนมีอัตราครูเกินอัตราเฉลี่ย นอกจากการขาดแคลนในตามปริมาณแล้ว ครูที่มีอยู่นี้เป็นครูที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. ดังในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ครูที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. มีจำนวน ๒๖,๐๘๗ คน หรือร้อยละ ๑๘.๕๐ ของจำนวนครูที่มีอยู่ทั้งหมด ครูถูกยืมไปใช้ในงานบริหาร ณ ที่ส่วนการศึกษา ประมาณ ๓,๕๐๐ ตำแหน่ง ซึ่งเป็นผลทำให้ครูขาดแคลนยิ่งขึ้น

ปัญหานี้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ตามรายงานสถิติการศึกษาประชาบาล (พุทธศักราช ๒๕๑๙) กล่าวว่าในปีการศึกษา ๒๕๑๖ มีครูช่วยราชการอยู่ที่จังหวัดและอำเภอต่างๆ จำนวน ๕๕ ตำแหน่ง มีโรงเรียนอีกจำนวนมากขาดแคลนครูโดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ทางไกลกันดาร และมีโรงเรียนที่มีครูคนเดียวยังถึง ๑๔ โรงเรียน เกี่ยวกับวุฒิครูปรากฏว่า ครูองค์การฯ มีวุฒิปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ ๙.๒ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ ๒๔.๕ ป.กศ. หรือเทียบเท่า ร้อยละ ๔๕.๙ วุฒิ พ. , ป. , ว. หรือเทียบเท่า ร้อยละ ๙.๒ อาชีวศึกษา ร้อยละ ๔.๘ และไม่มีวุฒิครู ร้อยละ ๙.๒

จำนวนประชากรของจังหวัดพิษณุโลกปัจจุบันมี ๖๔๓,๑๕๙ คน เป็นชายจำนวน ๓๒๔,๑๓๔ คน หญิง จำนวน ๓๑๙,๐๒๕ คน (รายงานจำนวนราษฎรของจังหวัดพิษณุโลก ปี ๒๕๑๙) ซึ่งมีอัตราเพิ่มถึงร้อยละ ๓.๖ ต่อปี (ประชากรที่เกิดขึ้นใหม่และอพยพเข้ามา) ประชากรทั้งหมดนี้อยู่ในวัยเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงประถมศึกษาปีที่ ๙ จำนวน ๔๑,๔๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓ ของประชากรทั้งหมด เด็กจำนวนนี้เข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ จำนวน ๔๐,๓๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๓ ของประชากรในวัยเรียนระดับนี้ทั้งหมด (ศึกษาพิเศษจังหวัดพิษณุโลก รายงานผลการสอบไล่ ปีการศึกษา ๒๕๑๖) ยิ่งกว่านั้นจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ กับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ยังมีจำนวนแตกต่างกันมาก คือปีการศึกษา ๒๕๑๖ นักเรียนสังกัดองค์การฯ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มีจำนวน ๑๔,๑๓๐ คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีจำนวน ๔,๔๕๒ คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓ ของนักเรียนชั้น ป.๔ จึงเห็นได้ว่ามีเด็กอีกจำนวนมากที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

การขยายการศึกษาภาคบังคับออกเป็น ๙ ปี จำเป็นต้องใช้กำลังครูและวัสดุอื่นๆ อีกจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดี เพราะการวางแผนงานมีความสำคัญต่อการบริหารเป็นอย่างมาก (เมืองชัย หาเจริญศักดิ์ , ๒๕๑๒ : ๑๙๙) งานจะสำเร็จผลตามจุดหมายใดอย่างราบรื่นนั้นขึ้นอยู่กับ การวางแผนล่วงหน้าอย่างรอบคอบก่อนลงมือทำ การทำงานที่ขาดการวางแผนล่วงหน้ามีโอกาสนี้จะประสบกับความล้มเหลวไ้มากกว่างานที่วางแผนอย่างรอบคอบ สมพงศ์ เกษมสิน (๒๕๑๖ : ๓๑) กล่าวว่า การวางแผนการบริหารงานบุคคล เป็นงานขั้นต้นที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหาร

เพราะการวางแผนบุคคลจะช่วยให้ทราบล่วงหน้าถึงความต้องการกำลังคนของแต่ละประเภท ให้เหมาะสมกับแต่ละลักษณะงาน อันเป็นการช่วยให้การใช้ทรัพยากรบุคคลได้เกิดประโยชน์ สูงสุด ฉะนั้นการศึกษาความต้องการกำลังคนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกนี้จึงน่า จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาของจังหวัดได้ดียิ่งขึ้น และ เตรียมการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๔

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อให้ทราบว่าจำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบันขาดหรือเกินจำนวนเท่าใด วุฒิ อะไรบ้าง
๒. เพื่อให้ทราบแนวโน้มของจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มแต่ละปี ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ โดยแยกตามวุฒิ
๓. เพื่อให้ทราบแนวโน้มของจำนวนนักเรียนในแต่ละปี ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าจะเป็นเครื่องมือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ได้ใช้

๑. เป็นแนวทางในการ จัดหาครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่ เพิ่มขึ้น

๒. เป็นแนวทางในการ จัดสรรงบประมาณเพื่อบรรจุครูให้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น

๓. เป็นแนวทางในการ จัดสรรงบประมาณในด้านอื่นๆ เช่น อาคารสถานที่

สรุป ๖ เป็นตน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. การศึกษาค้นคว้ากระทำกับมวลประชากรในวัยเรียน ในระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๘ ของจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๒. การศึกษาค้นคว้าความต้องการครูครั้งนี้ทำเฉพาะระดับประถมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกเท่านั้น

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ประชากรในวัยเรียน หมายถึง เด็กที่อยู่ในจังหวัดพิษณุโลกหรือมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดพิษณุโลกและต้องเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงประถมศึกษาปีที่ ๘

เด็กนักเรียน หมายถึง ประชากรในวัยเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

ครู หมายถึง ผู้ทำการสอนประจำในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

ปี หมายถึง ปีการศึกษา เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ของปีถัดไป

อัตราการเกิด หมายถึง ค่าร้อยละของจำนวนเด็กเกิดในจังหวัดพิษณุโลก

อัตราการตาย หมายถึง ค่าร้อยละของจำนวนประชากรตายก่อนวัยเข้าเรียน คือ เด็กตั้งแต่อายุแรกเกิดถึงอายุ ๘ ขวบ

อัตราเพิ่มของนักเรียน หมายถึง ค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนที่โอนย้ายระหว่างปี จากโรงเรียนสังกัดอื่นๆ เช่น โรงเรียนสังกัดเทศบาล โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา หรือจากต่างจังหวัด เข้ามาเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

อัตราสูญเสียครู หมายถึง ค่าร้อยละของจำนวนครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกที่โอนย้าย ลาออก ครบเกษียณอายุ หรือออกจากราชการด้วยเหตุอื่นๆ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ตามแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๓ (ปี ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) การศึกษาระดับประถมศึกษา มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่างๆ การดำเนินงานจึงพยายามยึดนโยบายการจัดการประถมศึกษาของคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๓ เป็นหลัก นโยบายปด้อยแต่ละหน่วยงานอาจจะกำหนดขึ้นได้ตามความเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาดังนี้.

- ส่งเสริมให้มีสถานที่เรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคและในท้องถิ่นที่มีลักษณะพิเศษและมีความสำคัญต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ
 - ปรับปรุงคุณภาพของครูทั้งในด้านวุฒิและการอบรม พร้อมทั้งส่งเสริมสวัสดิการของครูที่อยู่ในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นกันดาร
 - ปรับปรุงหลักสูตร วิธีสอน วิธีการวัดผล อุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเน้นหนักทางด้านเกษตรกรรม
 - ปรับปรุงและขยายกิจการด้านควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 - ปรับปรุงส่งเสริมการนิเทศการศึกษา การใช้หลักสูตร การวัดผลการศึกษา เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและนโยบายส่วนรวมของชาติ ตลอดจนการดำเนินงานควบคุม ค้นคว้า วิจัยและส่งเสริมมาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดให้ดีขึ้น
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานคือ.
- จัดให้เด็กที่มีอายุในเกณฑ์บังคับได้เข้าเรียนโดยทั่วถึง
 - เปรียบเทียบขยายการศึกษาประถมศึกษาตอนปลายให้มากยิ่งขึ้น
 - ปรับปรุงคุณภาพของครูในด้านวุฒิและการฝึกอบรมขยายปริมาณ พร้อมทั้งส่ง

เสริมสวัสดิการของครูและแก้ไขการขาดแคลนครูในท้องถิ่นกันดาร

- ปรับปรุงงานในกานบริหาร การติดตามการสอนของครูและการนิเทศการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

- ปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียน วิธีสอน การวัดผลและอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อให้การศึกษาสอนองความตองการ ของท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะให้เน้นหนักทางด้านเกษตรกรรม

- ปรับปรุงโรงเรียนให้มัลักษณะเป็นโรงเรียนชุมชน โดยระดมทรัพยากรของโรงเรียนในสอดคล้องกับการพัฒนาของท้องถิ่น

- ส่งเสริมให้ประชาชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

ในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๓ ความสำคัญของประถมศึกษาถูกจัดไว้ในอันดับสูงมาก เพราะถือว่าการศึกษาในระดับนี้ไม่เพียงแต่เป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับอื่นเท่านั้นแต่ยังเป็นการศึกษาของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอีกด้วย ตามแผนอัตราการขยายการศึกษาภาคบังคับชั้น ป.๑ ถึง ป.๔ จะยังคงรักษาระดับเดิมไม่เปลี่ยนแปลง แต่จะเน้นในท้องถิ่นที่ทางไกลมากขึ้น เพื่อให้เด็กที่ไม่มีโอกาสได้เข้าเรียนรวมทั้งในเขตเทศบาลซึ่งจำนวนเด็กที่เข้าเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีความพยายามที่จะลดอัตราการออกกลางคันและการซ้ำชั้นลง โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งในปัจจุบันมีอัตราการออกกลางคัน ร้อยละ ๕ และอัตราซ้ำชั้น ร้อยละ ๒๓ นักเรียนเข้าใหม่ในชั้นนี้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓.๑๕ ต่อปี ซึ่งเท่ากับอัตราการเพิ่มของเด็กอายุ ๗ ขวบ ในแต่ละปี

การขยายจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาจะอยู่ที่ชั้น ป.๕ ถึง ป.๗ โดยจะมีจำนวนนักเรียนในระดับการศึกษานี้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ ๑๒.๓ ต่อปี ในที่สุดท้ายของแผน (พ.ศ. ๒๕๑๔) จะมีจำนวนเด็กซึ่งสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ ๕ ถึงร้อยละ ๕๐ เทียบกับปี ๒๕๑๓ ซึ่งมีเพียงร้อยละ ๓๕ กันนับว่าเป็นความก้าวหน้าอย่างมาก ในส่วนภูมิภาคที่มีอัตราการเข้าเรียนของเด็กในวัยเรียนอยู่ในระดับต่ำการขยายการศึกษาจะรวดเร็วว่าเกณฑ์เฉลี่ยทั่วไป เพื่อส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษา ทั้งนี้จะมีการดำเนินการตลอดช่วงเวลาของแผน (แผนพัฒนาการศึกษา

ฉบับที่ ๓ : ๒๓)

ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๓ นี้ รัฐบาลมีจุดมุ่งหมายที่จะเร่งขยายการศึกษาภาคบังคับให้ครบ ๘ ปีทั่วราชอาณาจักร จากตัวเลขที่คำนวณได้ในปี ๒๕๑๕ แสดงว่าจำนวนนักเรียนในระดับนี้เพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ ๓.๖ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเพิ่มของประชากร แสดงให้เห็นถึงความสนใจของประชาชนที่มีต่อการศึกษาและแสดงว่าการเกณฑ์นักเรียนเข้าเรียนได้ผลดีขึ้น แต่ทั้งนี้ยังไม่สามารถมั่นใจเพราะถึงแม้จะรับเด็กนักเรียนได้เพิ่มถึง ร้อยละ ๓.๖ ก็ยังไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชนอีกมากมายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าประชากรเพิ่มขึ้นในอัตราสูงเช่นปัจจุบันนี้ ก็ยิ่งเป็นการยากต่อการขยายการศึกษาเพื่อสนองกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นมาได้ (เมืองชัย พาเจริญศักดิ์ ๒๕๑๖ : ๓) จากรายงานแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๑๗ : ๗) ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ ถึง ป.๔) คิดเป็นร้อยละ ๑๑๔.๑๕ ของประชากรในช่วงอายุ ๗ - ๑๐ ปี การที่จำนวนนักเรียนมีมากกว่าประชากรในช่วงอายุนั้นเป็นเพราะว่ามีนักเรียนบางส่วนที่เข้าเรียนในชั้นประถมก่อนเกณฑ์อายุ ๗ ขวบ ในระดับประถมศึกษาตอนปลายปรากฏว่าประชากรในช่วงอายุ (๑๑ - ๑๓ ปี) นี้มีเพียงร้อยละ ๓๕.๓๓ เท่านั้นที่เข้ารับการศึกษาระดับนี้ แสดงว่าการขยายการศึกษาภาคบังคับระดับประถมตอนปลายยังทำไม่ได้มาก เพราะมีประชากรในวัยเรียน เข้าเรียนเพียงร้อยละ ๓๕ เท่านั้น เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.๑ - ป.๔) ของประเทศปรากฏว่าประชากรในช่วงอายุ ๗ - ๑๓ ปี ร้อยละ ๔๑.๗๑ มีโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับนี้

ตามแผนการที่ว่าจะขยายการศึกษาภาคบังคับ ป.๑ ถึง ป.๔ ให้ทั่วประเทศ ในปี ๒๕๒๓ จะต้องเพิ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ ๕.๖ (คำนวณจากสมมุติฐานว่าการเพิ่มของประชากรเป็นร้อยละ ๓ โดยใช้จำนวนประชากรที่ประมาณไว้ในกลุ่มอายุ ๗ - ๑๒ ปี ในปี ๒๕๑๕ มีจำนวน ๗,๔๑๑,๒๕๓ คน และนักเรียนจริงปี ๒๕๑๕ มีจำนวน ๖,๐๕๕,๕๒๖ คน) จึงจะบรรลุตามเป้าหมาย เมื่อดูตามอัตราการเพิ่มของนักเรียนประถมศึกษาตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ - ๒๕๑๕ มีอัตราการเพิ่ม ร้อยละ ๔.๓๐ ต่อปีเท่านั้น

ซึ่งถ้าการเพิ่มเป็นไปตามอัตรานี้คงไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่จะขยายการศึกษาภาคบังคับ เป็น ๙ ปี ในปี ๒๕๒๓ ได้

สถิติการศึกษา กองวางแผนการศึกษา (๒๕๑๕ : ๒) รายงานว่า เมื่อพิจารณาถึงจำนวนนักเรียนหรือเยาวชนของชาติที่อยู่ในวัยเรียน ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ พบว่ามีนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๙๑.๑๓ นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีร้อยละ ๒๔.๘๐ และนักเรียนที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา มีร้อยละ ๑๓.๘๙ เกี่ยวกับจำนวนนักเรียนจากสถิติเพื่อวางแผนการศึกษา ปี ๒๕๑๒ - ๒๕๑๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ รายงานจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาทั้งประเทศไว้ดังนี้.

ตาราง ๑ การคาดคะเนจำนวนนักเรียนระดับประถมต้นและประถมปลาย
ระหว่างปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๘

พ.ศ.	นักเรียนชั้น ป.๑ - ป.๔			นักเรียนชั้น ป.๕ - ป.๙		
	จำนวน	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ร้อยละ	จำนวน	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
๒๕๑๔	๔,๘๓๘,๐๐๐	-	-	๘๕๙,๐๐๐	-	-
๒๕๑๕	๔,๘๘๐,๐๐๐	๑๔๒,๐๐๐	๒.๙๓	๘๕๕,๐๐๐	๘๘,๐๐๐	๑๐.๒๖
๒๕๑๖	๕,๑๕๘,๐๐๐	๑๗๘,๐๐๐	๓.๕๘	๑,๐๕๕,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑.๖๔
๒๕๑๗	๕,๓๔๕,๐๐๐	๑๘๖,๐๐๐	๓.๖๐	๑,๑๙๓,๐๐๐	๑๓๘,๐๐๐	๑๓.๐๘
๒๕๑๘	๕,๕๓๕,๐๐๐	๑๙๐,๐๐๐	๓.๕๕	๑,๓๕๐,๐๐๐	๑๕๗,๐๐๐	๑๑.๖๒
๒๕๑๙	๕,๗๑๑,๐๐๐	๑๗๖,๐๐๐	๓.๑๗	๑,๕๓๔,๐๐๐	๑๘๔,๐๐๐	๑๓.๖๒

จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นในปี ๒๕๑๕ มีจำนวน ๔,๔๙๙,๕๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๙๐ ของนักเรียนทุกระดับ หากพิจารณาว่าการศึกษาระดับนี้เป็นฐานของปริมาณการศึกษา นับว่าเป็นฐานที่ใหญ่มาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนปี ๒๕๑๐ ซึ่งมีทั้งสิ้น ๔,๓๘๐,๓๓๕ คน จะเห็นได้ว่าเพิ่มเพียง ๕๔๙,๒๕๑ คน คิดเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๒๙ ทอปีเท่านั้น เป็นอัตราการเพิ่มที่ต่ำมาก ระดับประถมศึกษาตอนปลายในปี ๒๕๑๕ มีจำนวนนักเรียน ๑,๐๙๙,๕๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๙ ของนักเรียนทั้งหมดทุกระดับ เปรียบเทียบกับปี ๒๕๑๐ ซึ่งมีนักเรียน ๖๐๒,๙๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๙ ของนักเรียนทุกระดับ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น ๔๙๕,๑๕๒ คน คิดเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๑๔ ทอปี นับเป็นอัตราเพิ่มที่ช้ามากถ้าคิดเฉพาะการเพิ่มในปี ๒๕๑๕ จากปี ๒๕๑๔ จะเห็นว่าเพิ่มในอัตราที่ต่ำมาก คือเพิ่มเพียงร้อยละ ๘.๒๙ เท่านั้น ดังตารางข้างล่างนี้.

ตาราง ๒ การเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนประถมศึกษากับนักเรียนทุกระดับ

พ.ศ. ระดับการศึกษา	๒๕๑๐		๒๕๑๔		๒๕๑๕	
	นักเรียน	ร้อยละ	นักเรียน	ร้อยละ	นักเรียน	ร้อยละ
ประถมต้น	๔,๓๘๐,๓๓๕	๙๘.๙๖	๔,๙๒๘,๙๒๑	๙๑.๘๓	๔,๔๙๙,๕๔๖	๖๕.๙๐
ประถมปลาย	๖๐๒,๙๕๔	๑๐.๘๙	๕๕๕,๕๒๔	๑๔.๕๒	๑,๐๙๙,๕๔๐	๑๕.๐๙
รวมประถมศึกษา	๔,๙๘๓,๐๘๙	๘๙.๘๕	๕,๔๘๔,๔๔๕	๘๖.๓๕	๕,๕๙๙,๐๘๖	๘๔.๙๙
รวมทุกระดับ	๕,๕๘๖,๐๔๓	๑๐๐	๖,๐๔๓,๓๖๙	๑๐๐	๖,๖๙๘,๖๒๖	๑๐๐

ที่มา รายงานเบื้องต้นสภาพปัจจุบันและปัญหาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๙

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หน้า ๑๙

๑๑

ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา ปี ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙ ได้คาดคะเนอัตราการเพิ่ม
 ของนักเรียนชั้น ป.๑ ไว้ประมาณร้อยละ ๑.๘๐ และอัตราการเพิ่มของนักเรียนชั้น ป.๕
 ประมาณร้อยละ ๑๒.๒๓

ตาราง ๓ การคาดคะเนการเพิ่มของนักเรียนชั้น ป.๑ และ ป.๕

พ.ศ.	นักเรียนชั้น ป.๑			นักเรียนชั้น ป.๕		
	จำนวน	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ร้อยละ	จำนวน	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
๒๕๑๔	๑,๕๖๐,๐๐๐	-	-	๓๓๙,๐๐๐	-	-
๒๕๑๕	๑,๖๐๗,๐๐๐	๔๗,๐๐๐	๓.๐๑	๓๗๙,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๑๑.๗๙
๒๕๑๖	๑,๖๓๖,๐๐๐	๒๙,๐๐๐	๑.๘๐	๔๒๕,๐๐๐	๔๖,๐๐๐	๑๒.๑๓
๒๕๑๗	๑,๖๕๙,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๑.๔๐	๔๗๘,๐๐๐	๕๓,๐๐๐	๑๒.๔๗
๒๕๑๘	๑,๖๘๒,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๑.๓๘	๕๓๗,๐๐๐	๕๙,๐๐๐	๑๒.๓๑
๒๕๑๙	๑,๗๐๖,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๑.๔๒	๖๐๔,๐๐๐	๖๗,๐๐๐	๑๒.๔๗

หมายเหตุ สถิติเพื่อการวางแผนการศึกษา หน้า ๓๔

ในชั้นประถมปีที่ ๑ ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๖ มีอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากร
 ทั้งหมดประมาณร้อยละ ๔ เท่านั้น ดังตารางข้างล่างนี้.

ตาราง ๔ การเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนชั้น ป.๑ กับประชากรทั้งหมด

	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖
นักเรียนชั้น ป.๑	๑,๘๒๙,๘๘๑	๑,๘๑๖,๖๖๘	๑,๕๖๓,๘๘๖	๑,๕๓๔,๔๔๔
ประชากรทั้งหมด	๓๖,๐๓๖,๐๐๐	๓๗,๒๓๕,๐๐๐	๓๘,๔๔๒,๐๐๐	๓๙,๖๔๙,๐๐๐
ร้อยละของนักเรียน ป.๑ ต่อประชากร	๕.๑๔	๔.๙๐๗	๔.๐๗	๓.๘๗

ที่มา รายงานสภาพสังคมและภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๖

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพิษณุโลก ปี ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙ ใ้กว้างเป้าหมาย
ในการพัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาในแต่ละปีไว้ดังนี้.

ตาราง ๕ การคาดคะเนจำนวนนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
ของจังหวัดพิษณุโลก

พ.ศ.	นักเรียนชั้น ป.๑ - ๔			นักเรียนชั้น ป.๕ - ๗		
	จำนวน	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ร้อยละ	จำนวน	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
๒๕๑๔	๓๑,๓๔๘	-	-	๑๑,๓๐๓	-	-
๒๕๑๕	๓๓,๔๔๑	๒,๑๓๓	๖.๘๘	๑๓,๓๐๘	๒,๐๐๕	๑๗.๗๓
๒๕๑๖	๓๔,๑๓๕	๑,๖๙๔	๕.๒๕	๑๕,๓๗๔	๒,๐๖๖	๑๕.๕๒
๒๕๑๗	๓๗,๖๖๗	๓,๕๓๒	๓.๓๑	๑๘,๐๑๐	๒,๖๓๖	๑๗.๑๔
๒๕๑๘	๔๐,๑๙๒	๒,๕๒๕	๓.๓๐	๒๐,๕๐๘	๒,๔๙๘	๑๓.๒๐
๒๕๑๙	๔๒,๘๓๗	๒,๖๔๕	๓.๒๙	๒๒,๒๔๑	๑,๗๓๓	๘.๔๐

เมื่อพิจารณาเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกแล้วเป้าหมายของจำนวนนักเรียนแต่ละปีมีดังนี้.

ตาราง ๖ การคาดคะเนจำนวนนักเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
ระหว่างปี ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘

ชั้น / พ.ศ.	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙
ป.๑	๑๙,๖๓๐	๑๙,๘๖๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๒๙๐	๒๐,๕๒๐
ป.๒	๑๕,๘๕๐	๑๖,๐๐๐	๑๖,๓๒๐	๑๖,๖๒๐	๑๖,๙๓๐
ป.๓	๑๔,๐๗๐	๑๔,๒๕๐	๑๔,๘๕๐	๑๕,๒๓๐	๑๕,๘๐๐
ป.๔	๑๒,๑๗๐	๑๒,๓๖๐	๑๒,๖๔๐	๑๓,๔๑๐	๑๔,๐๒๐
ป.๕	๒,๗๙๐	๓,๓๑๐	๓,๘๙๐	๔,๕๐๐	๕,๒๒๐
ป.๖	๒,๑๒๐	๒,๔๗๐	๒,๙๗๐	๓,๕๔๐	๓,๕๕๐
ป.๗	๑,๖๙๐	๑,๘๕๐	๒,๒๑๐	๒,๗๖๐	๓,๓๘๐

ที่มา แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๓ หน้า ๕๖๑

รายงานการศึกษาของกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๑๕ : ๒๕๗) เกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในเขตการศึกษา ๘ มีจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาทั้งสิ้น ๖๓๔,๑๖๖ คน แยกออกเป็น -

- ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ - ๔) มีนักเรียนทั้งสิ้น ๕๔๔,๒๑๐ คน นักเรียนเหล่านี้อยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๔๔๑,๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๔๒ ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน ๙,๓๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๖ ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเทศบาลจำนวน ๑๔,๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๓ และศึกษาอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ จำนวน ๓๙,๕๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๙

- ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๕ - ๗) มีนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน

๕๓,๕๕๖ คน นักเรียนเหล่านี้ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๕๔,๕๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๙๕ ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน ๑๒,๐๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙๘ ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเทศบาล จำนวน ๕,๒๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๖๑ ศึกษาอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ จำนวน ๑๙,๖๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๒

การจัดการศึกษาภาคบังคับ ชำรง บัวศรี (๒๕๑๒ : ๓๐๑) ให้ความเห็นว่า ถ้าพิจารณาในแง่ความฉลาดนำเด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับให้เข้ามาศึกษาอยู่ในโรงเรียน อาจกล่าวได้ว่าอยู่ในระดับดี ประมาณว่าเด็กกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนเด็กที่อยู่ในเกณฑ์ ได้เข้ามาอยู่ในโรงเรียน แต่ในแง่คุณภาพยังไม่เป็นที่น่าพอใจเพราะมีนักเรียนสอบตกซ้ำชั้น อยู่มาก อัตราสอบตกของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในชั้น ๕ ปี (๒๕๑๐ % ๒๕๑๔) คิดเป็นร้อยละของนักเรียนที่เข้าสอบ ประถมศึกษาตอนต้นสอบ ตกร้อยละ ๑๓ ประถมศึกษาตอนปลายสอบตกร้อยละ ๙ (กองแผนงานการศึกษา ๒๕๑๕ : ๒๔) ในการวางแผนการศึกษาได้ตั้งเป้าหมายอัตราการสอบตกของเด็กชั้น ป.๑ ถึง ป.๙ ไว้เป็นร้อยละ ๑๕.๐ , ๖.๐ , ๔.๐ , ๐.๐ , ๓.๐ , ๓.๐ , และ ๓.๐ ตามลำดับ ดังตาราง

ตาราง ๙ การคาดคะเนอัตราการสอบตกของนักเรียนประถมศึกษา

ชั้น พ.ศ.	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ป.๗
๒๕๑๔ / ๑๕	๒๓.๐	๑๒.๐	๘.๐	๐.๐	๓.๐	๓.๕	๓.๕
๒๕๑๕ / ๑๖	๒๑.๐	๑๐.๕	๙.๐	๐.๐	๓.๐	๓.๕	๓.๕
๒๕๑๖ / ๑๗	๑๘.๐	๘.๐	๖.๐	๐.๐	๓.๐	๓.๐	๓.๐
๒๕๑๗ / ๑๘	๑๗.๐	๗.๕	๕.๐	๐.๐	๓.๐	๓.๐	๓.๐
๒๕๑๘ / ๑๙	๑๕.๐	๖.๐	๔.๐	๐.๐	๓.๐	๓.๐	๓.๐

อัตราสอบตกในช่วง ๓ ปี จากปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕ ในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ - ป.๔) อัตราสอบตกเป็นอัตราที่ลดลงคือร้อยละ ๑๑.๗๒ , ๑๑.๐๑ , ๑๐.๐๕ ตามลำดับ ระดับประถมปลาย (ป.๕ - ป.๗) อัตราสอบตกของนักเรียนต่ำกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้น คือมีอัตราสอบตกร้อยละ ๔.๐๒ , ๓.๖๕ , และ ๓.๘๗ ตามลำดับ ถ้าพิจารณาจำแนกเป็นรายชั้นและสังกัดแล้วจะเห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอัตราสอบตกสูงกว่าสังกัดอื่นๆ ดังตารางข้างล่างนี้.

ตาราง ๘ แสดงอัตราสอบได้ตกของนักเรียนจำแนกเป็นรายชั้นและสังกัด
ปีการศึกษา ๒๕๑๔ และ ๒๕๑๕

ชั้น สังกัด	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ป.๗
<u>ปี ๒๕๑๔</u>							
สามัญ	๔.๔๑	๕.๐๒	๔.๒๔	๒.๔๐	๓.๑๑	๒.๑๒	๑.๖๘
องค์การฯ	๑๗.๙๓	๑๒.๔๘	๑๐.๕๑	๔.๒๔	๕.๕๖	๓.๖๒	๒.๖๗
เทศบาล	๑๓.๔๐	๘.๙๖	๑๐.๓๘	๒.๑๑	๖.๕๑	๓.๖๐	๑.๒๙
เอกชน	๗.๔๕	๓.๐๓	๓.๗๕	๑.๖๙	๔.๓๑	๒.๙๗	๒.๓๑
<u>ปี ๒๕๑๕</u>							
สามัญ	๔.๐๐	๔.๔๕	๓.๐๓	๑.๕๖	๓.๑๘	๒.๑๑	๑.๓๘
องค์การฯ	๑๖.๗๘	๑๐.๘๖	๑๑.๗๑	๓.๓๓	๖.๐๙	๓.๘๖	๓.๔๔
เทศบาล	๑๒.๖๐	๘.๑๗	๙.๗๙	๑.๙๙	๖.๕๐	๓.๐๔	๑.๕๑
เอกชน	๘.๑๔	๓.๑๕	๔.๑๙	๑.๘๓	๕.๐๑	๓.๓๙	๒.๐๗

ที่มา

สภาพสังคมและภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๖ สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงศึกษาธิการ

ในเรื่องการสูญเสียทางการศึกษา ช่วง ๖๕๐๔ : ๕๕) สรุปสาเหตุไ้ความมาจากหลายประการ แต่ที่สำคัญที่สุดนั้นเนื่องมาจากจำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูที่มีอยู่ยังมีวุฒิค่าและขาดความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ภาวะการขาดแคลนครูนั้นมีทั้งภาวะขาดแคลนแท้จริงและภาวะขาดแคลนแบบเทียม ภาวะขาดแคลนที่แท้จริงหมายถึง อัตราครูในโรงเรียนมีน้อยไม่ได้สัดส่วนกับมาตรฐานที่ทางราชการวางเอาไว้ ในมาตรฐานของประเทศ บางโรงเรียนมีอัตราตั้งไว้ในโรงเรียนนั้นๆ เพียงพอแต่หาครูไปบรรจุไม่ได้เพราะเป็นท้องที่ทางไกล การคมนาคมไม่สะดวก มีอันตราย ภาวะความเป็นอยู่ลำบาก ภาวะการขาดแคลนแบบเทียมนั้นหมายถึง เมื่อเฉลี่ยครูต่อนักเรียนแล้วได้มาตรฐานแต่นักเรียนน้อยจึงมีครูน้อย คือโรงเรียนที่มีครูต่ำกว่า ๔ คน ซึ่งไม่ครบชั้นเรียน (กรมการฝึกหัดครู ๒๕๑๖ : ๑๙๓) ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ อัตราการออกของอาชีพครูทั่วประเทศมีร้อยละ ๒.๒๔ แต่ในเขตภาคการศึกษา ๙ อัตราการลาออกของครูสูงถึงร้อยละ ๒.๙๙ เหตุผลของครูที่ลาออกปรากฏว่าประมาณครึ่งหนึ่งของครูที่ลาออกทั้งหมดเปลี่ยนอาชีพใหม่ ไปสอนที่อื่นร้อยละ ๑๔.๑ ลาออกเพราะเหตุอื่นๆ ร้อยละ ๒๑.๓ นอกนั้นออกเพราะตาย ขราภาพ ป่วย ไร้ความสามารถ หรือมีความผิดใจออก ครูที่ลาออกส่วนใหญ่มีวุฒิ ป.กศ. ประมาณร้อยละ ๓๒.๑ วุฒิสามัญร้อยละ ๓๑.๓ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ ๑๙.๒ นอกนั้นเป็นวุฒิอื่นๆ (รายงานภาคสมบุรณ์สำมะโนโรงเรียน ๒๕๑๔ : ๒๒)

ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครูนี้ เชื้อ สันนเมือง (๒๕๑๕ : ๖๓) เน้นในเรื่องครูไม่พอกับห้องเรียนและจำนวนนักเรียนว่า ยังมีโรงเรียนที่มีครูคนเดียวจำนวนไม่น้อย ครูโรงเรียนประเภทดังกล่าวยังขาดความรู้วิธีสอนแบบ " ครูคนเดียวสอนหลายชั้น " ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาจำนวนไม่น้อยไม่มีวุฒิทางครูและความรู้สามัญค่า การบรรจุครูเขาทำการสอนเฉลี่ยครูไปตามโรงเรียนไม่เหมาะสมปรากฏว่าบางโรงเรียนมีครูมากเกินไปเกินชั้นเรียน บางโรงเรียนครูยังขาดไม่ครบชั้นทั้งที่มีนักเรียนมาก ซึ่งทำให้ครูต้องรับภาระในการสอนมากขึ้น สมอาจ วัฒน (๒๕๐๔ : ๑๒) ได้ศึกษาความเห็นของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา เกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนสาธิตพบว่า อาจารย์ส่วนมาก (ร้อยละ ๙๔.๙๕) มีชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ค่อนข้างมาก คือตกอยู่

ระหว่าง ๑๓ ถึง ๒๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีอยู่ร้อยละ ๕ ที่สอนมากกว่า ๒๒ ชั่วโมง เจริญ โภคผล (๒๕๐๘ : ๑๒๔) ได้วิจัยสำรวจวิธีการและผลของการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงโรงเรียนประชาบาลให้เป็นโรงเรียนชุมชนชน ของภาคการศึกษา ๑๐ พบว่า ครูโรงเรียนชุมชนทำการสอนสัปดาห์ละ ๒๒ ชั่วโมง ขึ้นไปมากที่สุด ทำการสอนวิชาที่ตนถนัดและไม่ถนัดปนกัน

เกี่ยวกับอัตราส่วนของครูต่อนักเรียน ริดเคอ (Roeder, 1955 : 144) ว่าผู้บริหารจะต้องพิจารณา คือ ถ้าจำนวนนักเรียนน้อยเกินไปจะเป็นการไม่ประหยัดและถ้าห้องเรียนใหญ่เกินไปยอมทำให้ครูต้องเหนื่อย เนื่องจากต้องรับภาระหนักในการสอนและเอาใจใส่ถวักชั้นนักเรียนให้ทั่วถึงทุกคน ในชั้นหนึ่งๆ ควรจัดให้มีนักเรียนเข้าเรียนเพียง ๓๐ คน หรืออย่างมากไม่เกิน ๓๕ คน เพราะถ้ามีนักเรียนมากกว่านี้จะทำให้การสอนของครูไม่ทั่วถึงทั้งการช่วยเหลือดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจนการตรวจงานของเด็กไม่โดยลึ (วิโรจน์ พูลสุข ๒๕๐๕ : ๑๗๖) จากการสำรวจอัตราส่วนครูต่อนักเรียนปี ๒๕๑๗ พบว่าในระดับประถมศึกษา (ประถมตอนต้นและตอนปลาย) โดยเฉลี่ยเป็น ๑ : ๓๒ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะโรงเรียนรัฐบาลจะเห็นว่าอัตราส่วน ครูต่อนักเรียนเป็น ๑ : ๓๔ เกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ระดับประถมต้นเป็น ๑ : ๓๐ ระดับประถมปลายเป็น ๑ : ๒๕ เกณฑ์มาตรฐานของ Asian Model กำหนดอัตราส่วน ครูต่อนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เท่ากับ ๑ : ๔๐ (รายงานกองแผนงานการศึกษา ๒๕๑๗ : ๓๒) อัตราครูต่อนักเรียน ในช่วง ๔ ปี คือปี ๒๕๑๒ - ๒๕๑๕ นับว่าดีขึ้นตามลำดับ ในปี ๒๕๑๕ มีอัตราส่วนเป็น ๑ : ๓๐.๓ แต่เมื่อพิจารณาแยกตามสังกัดปรากฏว่าโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มีอัตราครูต่อนักเรียนสูงกว่าสังกัดอื่น คือ ๑ : ๓๓.๕ ดังตารางข้างล่าง

ตาราง ๕ แสดงอัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อครู ๑ คน จำแนกตามสังกัด

พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๕

ประเภทโรงเรียน	อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อครู			
	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕
อนุบาล	๒๗.๖	๒๗.๘	๒๘.๔	๒๗.๘
สามัญ - ประถม	๒๔.๐	๒๓.๘	๒๓.๙	๒๔.๙
อังกการา	๓๕.๗	๓๕.๖	๓๕.๒	๓๓.๕
เทศบาล	๓๑.๗	๓๑.๕	๓๑.๘	๓๒.๘
รวมทุกประเภท	๓๑.๖	๓๑.๔	๓๑.๔	๓๐.๓

ที่มา รายงานภาคสมบุรณ์สำมะโนโรงเรียน ปี ๒๕๑๕ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในระดับประถมศึกษาตอนต้นได้ตั้งเป้าหมายวุฒิครูเป็นอัตราส่วนคือ

ปริญญาตรี : ป.กศ.สูง : ป.กศ. เทากับ ๑ : ๑๕ : ๔๔ ปรากฏว่าในปีการศึกษา ๒๕๑๐ มีครูที่มีวุฒิปริญญาเพียง ร้อยละ ๐.๑๕ ยิ่งกว่านั้นยังมีครูอีกถึง ร้อยละ ๔๔.๕๐ ที่มีวุฒิต่ำมาก

ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย วุฒิครูตามเป้าหมายเป็นสัดส่วนคือ

ปริญญาตรี : ป.กศ.สูง : ป.กศ. เทากับ ๕ : ๔๕ : ๕๐ แต่ในปีการศึกษา ๒๕๑๐ มีครูวุฒิปริญญาเพียง ร้อยละ ๒.๓๕ ยังไม่ถึงครึ่งหนึ่งของเป้าหมาย (สมชัย วุฒิปรีชา ๒๕๑๒ : ๒๒)

วารุณี พดบุรณ์ (๒๕๑๓ : ๒๖) ได้สรุปผลการสำรวจสภาพของครูผู้สอนภาษาไทยในชั้นประถมปีที่ ๔ ไว้ว่า เกี่ยวกับวุฒิครูส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงมีวุฒิป.กศ.สูง หรือเทียบเท่ามากที่สุด คือร้อยละ ๔๔.๔๔ รองลงมาได้แก่วุฒิป.กศ. หรือเทียบเท่า

และ ป.ป. ร้อยละ ๓๑.๙๐ ครูวุฒิปริญญาตรีมีร้อยละ ๕.๒๓ จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอน ร้อยละ ๙๒.๒๒ สอนมากกว่า ๒๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในปี ๒๕๑๕ กรุงเทพมหานคร จังหวัดที่มีครูปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน ๒,๐๑๑ คน อนุปริญญาหรือ ป.กศ.สูง และ ป.กศ. จำนวน ๑๐๘,๘๑๕ คน ทำกว่า ป.กศ. และไม่มีวุฒิกู จำนวน ๒๖,๐๘๙ คน เมื่อพิจารณา วุฒิสามัญของครูจังหวัดพิษณุโลก ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ แล้วปรากฏว่ามีดังนี้.

ครูพิษณุโลกมีวุฒิสามัญ ป.๔	มีร้อยละ ๔.๘๘
วุฒิสุงกว่า ป.๔ แต่ต่ำกว่า ม.๓	มีร้อยละ ๕.๖๒
วุฒิสามัญ ม.๓ หรือเทียบเท่า	มีร้อยละ ๘.๐๓
วุฒิสามัญ ม.๓ แต่ต่ำกว่า ม.๖	มีร้อยละ ๔.๘๘
วุฒิสามัญสูงกว่า ม.๖ แต่ต่ำกว่า ม.๘	มีร้อยละ ๖.๓๐
และวุฒิสามัญ ม.๘ หรือเทียบเท่า	มีร้อยละ ๑๖.๘๘

จะเห็นว่าครูจังหวัดพิษณุโลกมีวุฒิสามัญต่ำกว่า ม.๖ หรือเทียบเท่ามากถึงร้อยละ ๒๔.๖๒ ส่วนอีกร้อยละ ๙๕.๓๘ เป็นพวกที่มีวุฒิสามัญตั้งแต่ ม.๖ หรือเทียบเท่าขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้ เพราะครูที่มีวุฒิสามัญทำเป็นครูรุ่นเก่าและรับราชการมานาน เมื่อก่อนนี้ทางราชการแก้ปัญหาขาดแคลนครูโดยรับบุคคลที่มีวุฒิสามัญ ป.๔ หรือ ม.๑ เข้าเป็นครู อีกพวกหนึ่งเป็น พวกที่จบ ป.๔ แล้วเขาศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษา เมื่อจบชั้นสูงจากโรงเรียนแล้ว ก็ยังมีวุฒิสามัญ ป.๔ อยู่ตามเดิม

เกี่ยวกับวุฒิทางครูนั้นปรากฏว่ามีดังนี้

ครูจังหวัดพิษณุโลกไม่มีวุฒิทางครู	มีร้อยละ ๑๓.๙๓
วุฒิต่ำกว่า ป. หรือเทียบเท่า	มีร้อยละ ๒.๖๔
วุฒิป. หรือเทียบเท่า	มีร้อยละ ๑๑.๔๙
วุฒิป.กศ. หรือเทียบเท่า	มีร้อยละ ๓๕.๑๖
วุฒิป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า	มีร้อยละ ๒๘.๘๔
วุฒิปริญญาตรี	มีร้อยละ ๙.๙๒
วุฒิสุงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	มีร้อยละ ๐.๑๙
และวุฒิต่างๆ	มีร้อยละ ๐.๑๖

เมื่อพิจารณาครูที่ไม่มีวุฒิตามสังกัด ส่วนใหญ่เป็นครูองค์การฯ และครูโรงเรียน
 ราษฎร์. มีครูองค์การฯ ร้อยละ ๗๗.๓๐ เป็นครูโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ ๑๘.๔๐ ของครู
 ที่มีวุฒิทั้งจังหวัด ที่เป็นเช่นนี้เพราะองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกแก้ปัญหาขาดแคลน
 ครูในท้องถิ่นกันการโดยประกาศรับบุคคลที่สำเร็จ ม.ศ. ๓ , ม.ศ. ๕ และ ม.ศ. ๖ เขา
 รับราชการมาหลายปีแล้ว สำหรับครูโรงเรียนราษฎร์ก็เป็นครูที่มีวุฒิ ม.ศ. ๓ และ ม.ศ. ๕
 สมัครงานเป็นครูในโรงเรียนราษฎร์เพื่อจะอยู่ในที่เจริญ เพื่อความก้าวหน้าทางเรียนภาคค่ำ
 (รายงานสถานการณ์ความต้องการของครูพิษณุโลก ๒๕๑๖ : ๕)

ทฤษฎีและข้อคิดเห็นในการวางแผนการศึกษา

มีผู้ให้ความคิดเห็นต่างๆ ไว่ดังนี้

การแสวงหาบุคคลากร (วิจิตร ชีระกุล ๒๕๑๖ : ๒) ก่อนอื่นผู้บริหาร
 ต้องทราบว่หน่วยงานของเราขาดกำลังบุคคลในหน้าที่สาขาใด จำนวนมากน้อยเท่าใด
 และมีโอกาสได้มาสักเท่าใด นอกจากนั้นก็ต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครอย่างละเอียด
 ตามความต้องการของหน่วยงาน รวมทั้งคุณวุฒิ อัตราเงินเดือน และจำนวนอัตราที่จะรับ
 เขาทำงาน เมืองชัย หาเจริญศักดิ์ (๒๕๑๑ : ๑๗๐) เชื่อว่าการวิจัยและการวางแผน
 งานเป็นงานกันจะอย่างแต่แยกกันไม่ได้ การวิจัยเพื่อจะทราบว่เรามีปัญหาและ
 อุปสรรคที่จะต้องแก้ไขอย่างไรบ้าง แล้วก็ประมวลเอาผลของการวิจัยที่ได้มาวางแผน
 เพื่อให้เกิดการปฏิบัติในทางแก้ปัญหานั้นในอนาคตต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ
 อันเดอร์สัน (Anderson, 1967 : 11) ว่ "การวางแผนการศึกษาเป็นกระบวนการ
 เตรียมที่ำหนดการตัดสินใจสำหรับการกระทำในอนาคตที่เกี่ยวกับการศึกษา"

การวางแผนการศึกษาจำเป็นต้องมีสถิติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังที่
 Chesswas (1967 : 73) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่ ในการวางแผนการศึกษาจำเป็นต้อง
 ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้.

๑. จำนวนประชากร (Demography) เป็นการศึกษาจำนวนประชากรแต่ละอายุที่เข้ามาอยู่แล้วและที่กำลังจะเข้ามาในระบบการศึกษา เพื่อจะได้ดูแนวโน้มของจำนวนนักเรียนที่จะเข้ามาและออกไปในแต่ละระดับการศึกษาจะได้ทราบแนวโน้มของจำนวนนักเรียนที่จะเพิ่มขึ้น ผู้บริหารจะได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าได้ถูกต้อง

๒. การบริหารทางการศึกษา (Education Services) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนแยกตามเพศ อายุ ชั้นเรียน จำนวนครูแยกตาม เพศ อายุ วุฒิ ระดับที่ทำการสอน อัตราการสอนได้ใจและสอนได้ตก การออกกลางคันของนักเรียน อัตราการสูญเสียครู จำนวนโรงเรียนแต่ละระดับการศึกษา จำนวนนักเรียนที่ไปอยู่ต่างประเทศและจำนวนนักเรียนต่างประเทศที่เข้ามา จำนวนโรงเรียนหรือสถานที่ทำการศึกษาพิเศษ

๓. การเงินและเศรษฐกิจ (Finance and Economy) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษา จำนวนเงินที่ใช้จ่ายเพื่อการศึกษาจะคิดเป็นร้อยละของมูลค่าของผลิตภัณฑ์รวมของชาติ (G.N.P.) การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงภาวะการเงิน เศรษฐกิจและรายได้ของประชาชนด้วย

๔. กำลังคนและการมีงานทำ (Manpower and Employment) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอัตราแรงงานว่าปัจจุบันมีจำนวนคนทำงานเท่าใด โดยแยกตาม เพศ อายุ และชนิดของงาน เพื่อสะดวกต่อการพิจารณาให้เปลี่ยนงานหรือให้ออกจากงาน ซึ่งต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม และอาชีพต่างๆ ด้วย

ธนุ แสงศักดิ์ (๒๕๑๑ : ๒๕๑๐) กล่าวว่า การวางแผนพัฒนาการศึกษาจะให้โดยลึกลับจะต้องมีรายละเอียดและข้อมูลทางสถิติที่สมบูรณ์ ซึ่งได้แก่

๑. จำนวนประชากรแต่ละอายุของแต่ละปี ตั้งแต่อายุ ๑ ปี ขึ้นไปถึงอายุ ๒๕ ปี เพื่อหาว่าในแต่ละปีมีเด็กอายุใดเท่าไรมีจำนวนกี่คน ทั้งนี้เพื่อนำไปคิดอัตราประชากรของกลุ่มอายุว่าจะอยู่ในโรงเรียนกี่คน

๒. จำนวนนักเรียนแต่ละระดับชั้นการศึกษา

๓. จำนวนครูทั้งหมดแยกตามระดับชั้นการศึกษา

๔. อัตรา ครูต่อนักเรียน แยกตามระดับชั้น เช่น ๑ : ๓๕

๕. อัตราการสูญเสียครู เนื่องจากสาเหตุต่างๆ เช่น ร้อยละ ๓ - ๔
๖. คุณวุฒิของครูที่รับเข้าประจำการ เช่น ระดับประถมศึกษาตอนต้นรับครูวุฒิ ป.กศ. ระดับประถมศึกษาตอนปลายรับครูวุฒิ ป.กศ.สูง ระดับมัธยมศึกษารับครูวุฒิ ปริญญา
๗. อัตรานักเรียนที่ออกจากระบบโรงเรียนแต่ละชั้น เช่น สูญหายไปด้วยเหตุต่างๆ ร้อยละ ๔ - ๕ สอบไล่ไคร้อยละ ๘๐
๘. จำนวนนักเรียนทั้งหมดแต่ละชั้น แยกตามประเภทนักเรียน
๙. การใช้จ่ายเงินเดือนครูแต่ละปี
๑๐. การใช้จ่ายค่าดำเนินงานแต่ละปี
๑๑. การใช้จ่ายค่าลงทุนแต่ละปี
๑๒. การใช้จ่ายที่ผูกครองเสียให้แก่นักเรียน
๑๓. พื้นที่อาคารเรียนสำหรับนักเรียนแต่ละคน
๑๔. อัตราการบรรจุนักเรียนใหม่ต่อพื้นที่อาคารเรียน เช่น สมมุติว่า ๔ ตารางเมตรต่อนักเรียน ๑ คน, ๔๐๐ ตารางเมตรต่อนักเรียน ๑๐๐ คน ถ้านักเรียนสำเร็จ ๒๕ คน อัตราการบรรจุนักเรียนเข้าไปใหม่ก็เท่ากับ ร้อยละ ๒๕

การคาดคะเนจำนวนนักเรียนเป็นเรื่องสำคัญมากในการวางแผนการศึกษา เพราะการกำหนดความต้องการในเรื่องครู อาคารเรียน เครื่องอำนวยความสะดวกและอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา ต้องใช้จำนวนนักเรียนเป็นพื้นฐานในการคิดคำนวณ ถ้าคาดคะเนจำนวนนักเรียนผิด สิ่งอื่นๆ ในแผนก็ผิดหมด ในการคาดคะเนจำนวนนักเรียนนี้ Chua (1969 : 75) กล่าวว่า การคาดคะเนจำนวนนักเรียนมี ๒ ระดับคือ

๑. การคาดคะเนจำนวนนักเรียนระดับประเทศ เป็นการคาดคะเนจำนวนนักเรียนในประเทศทั้งหมด
๒. การคาดคะเนจำนวนนักเรียนระดับท้องถิ่น เป็นการคาดคะเนเพื่อให้ทราบว่านักเรียนทั้งหมดกระจายอยู่อย่างไร เพื่อจะได้จัดสรรงบประมาณให้แก่ท้องถิ่นได้ถูกต้อง

UNESCO (1966 : 27) ได้รายงานว่า ในการคาดคะเนจำนวนนักเรียนจากแนวโน้มในอดีตนั้นจะต้องกีดกันแต่จำนวนเด็กเกิดจนกระทั่งจำนวนที่เหลือและย้ายขึ้นไปเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา คือ

๑. เริ่มตนจากจำนวนเด็กในปีใดปีหนึ่ง และอัตราที่เหลือรอดจนถึงปีใดปีหนึ่ง เช่น เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็อายุได้ ๗ ขวบ

๒. อัตราส่วนของเด็กอายุ ๗ ขวบ ที่ถูกเกณฑ์เข้ามาเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๕๐๘

๓. อัตราส่วนของนักเรียนที่สอบไล่ได้และขึ้นไปเรียนในชั้นประถมปีที่ ๒ จนสำเร็จชั้นประถมปีที่ ๗ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๑๔

๔. อัตราส่วนของนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมปีที่ ๗ และขึ้นไปเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๕๑๔

๕. อัตราส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ขึ้นไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และอัตราส่วนผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ขึ้นไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และอัตราส่วนผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ขึ้นไปเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และอัตราส่วนผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔

๖. อัตราส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ขึ้นไปเรียนต่อในชั้นอุดมศึกษาปีที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๕๑๔

๗. ขั้นสุดท้ายอัตรานักเรียนในมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่สอบไล่แต่ละชั้นตั้งแต่ปีที่ ๑ ถึง ปีที่ ๔ เป็นอันสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๒๓

ในการคาดคะเนจำนวนครู (บัญชี อธิการ และรัตนา ต้นบุญเด็ก ๒๕๑๓ : ๑๔) ควรคำนึงถึงองค์ประกอบใหญ่ๆ ดังนี้.

๑. ปริมาณนักเรียนทั่วประเทศที่เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากพลเมืองเพิ่มขึ้น

๒. แนวโน้มของความต่องการที่จะให้นักเรียนอยู่ในสถานศึกษานานขึ้น อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาการ จากปัญหาและความกดดันทางความเศรษฐกิจและสังคมที่เพิ่มขึ้น

๓. การสูญเสียครูเนื่องมาจากการตาย และลาออกไปประกอบอาชีพอื่น
๔. การมีครูไม่เพียงพอในขณะนั้น ทำให้ต้องผลิตครูเพิ่มเพื่อไปช่วยลดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนให้พอเหมาะ ทดแทนครูที่ไม่ได้ทำการสอน เพิ่มครูในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนและเพื่อแทนครูที่ไปศึกษาต่อ
๕. ความสูญเสียเนื่องจากนักเรียนครูที่สำเร็จแล้ว แต่ไม่ไปประกอบอาชีพสอน
๖. การผลิตครูเพื่อชดเชยจำนวนที่ผลิตได้ไม่เพียงพอในปีก่อนๆ

ถนอม มากจันทร์ (๒๕๑๑ : ๙๔) กล่าวว่า เมื่อต้องการพิจารณาสมรรถภาพการผลิตทางการศึกษาในแง่ที่เกี่ยวกับครูมักจะดูจาก

- จำนวนครูที่ทำการสอนอยู่จริงๆ ในขณะสำรวจและจำนวนครูที่ต้องการปรับเปลี่ยนโยกย้ายทุกระดับ
- อัตรากำลังกับปริมาณงานโดยสังเขป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ อัตราส่วนนักเรียนต่อครู ควรมีไว้เป็นปัจจุบัน ครูทุกระดับชั้นและโครงการการศึกษาที่สำคัญทุกระดับโครงการ
- แสดงอัตราส่วนบุคคลากรหรืออัตราส่วนที่แสดงจำนวนครู ผู้มีวุฒิ มีความสามารถตามลักษณะของงานเป็นอย่างไร ไป หรืออย่างน้อยที่สุดให้ทราบว่า ผู้มีวุฒิกับผูไม่มีวุฒิในระดับนั้นๆ มีอัตราส่วนเป็นอย่างไร.

วิธีดำเนินการ

มวลประชากร

มวลประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือ

๑. ประชากรทั้งหมดที่เกิดขึ้นในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗
ซึ่งใช้ในการคาดคะเนจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

๒. นักเรียนทั้งหมดที่เรียนอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนทุก
สังกัดในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗ เพื่อประกอบในการคาดคะเนจำนวน
นักเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากร

จำนวนประชากรและจำนวนเด็กเกิดในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๑๑ -
๒๕๑๗ มีดังนี้.

ตาราง ๑๐ แสดงจำนวนประชากรของจังหวัดพิษณุโลก

ปี	จำนวนประชากรทั้งจังหวัด			จำนวนเด็กเกิด		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
๒๕๑๑	๒๓๖,๒๔๘	๒๓๕,๓๕๘	๔๗๑,๖๐๖	๙,๔๕๑	๘,๘๐๓	๑๘,๒๕๔
๒๕๑๒	๒๔๕,๘๖๘	๒๔๕,๙๓๙	๔๙๑,๖๐๗	๘,๖๙๒	๙,๙๒๘	๑๖,๔๒๐
๒๕๑๓	๒๖๖,๙๕๑	๒๖๕,๓๔๒	๕๓๒,๒๙๓	๙,๒๔๑	๙,๕๐๐	๑๘,๗๔๑
๒๕๑๔	๒๘๓,๖๒๓	๒๘๔,๒๑๖	๕๖๗,๘๓๙	๑๒,๒๓๔	๑๒,๐๑๕	๒๔,๒๔๙
๒๕๑๕	๒๙๙,๔๖๒	๓๐๐,๑๘๐	๕๙๙,๖๔๒	๘,๖๕๐	๘,๖๘๓	๑๗,๓๓๓
๒๕๑๖	๓๒๓,๘๖๙	๓๑๕,๘๒๑	๖๓๙,๖๙๐	๙,๒๓๘	๘,๓๑๗	๑๗,๕๕๕
๒๕๑๗	๓๓๑,๒๘๔	๓๑๘,๐๘๙	๖๔๙,๓๗๓	๙,๖๑๕	๙,๐๙๑	๑๘,๖๘๖

จากตาราง ๑๐ จะเห็นว่าประชากรในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๗ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี ๒๕๑๗ ประชากรของจังหวัดพิษณุโลกมีถึง ๖๔๙,๓๗๓ คน ส่วนเด็กเกิดในจังหวัดพิษณุโลกแต่ละปีมีจำนวนไม่แน่นอน ในปี ๒๕๑๔ มีเด็กเกิดมากกว่าปีอื่นๆ ข้อที่น่าสังเกตคือเด็กชายเกิดมากกว่าเด็กหญิงทุกปี

ในด้านจำนวนนักเรียนปีการศึกษา ๒๕๑๗ ในจังหวัดพิษณุโลก แยกตามชั้นเรียน และสังกัดมีจำนวนดังนี้.

ตาราง ๑๑ แสดงจำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้นเรียนและสังกัด
ปีการศึกษา ๒๕๑๓

สังกัด ชั้น	สามัญ		ร.ร.ราษฎร์		องค์การฯ		เทศบาล	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ป.๑	๑๕๕	๑๑๓	๓๖๘	๓๒๕	๑๐,๘๖๓	๙,๘๓๑	๑๕๐	๑๓๕
ป.๒	๑๓๐	๑๕๕	๔๒๓	๕๐๒	๙,๘๔๓	๘,๓๓๒	๑๖๙	๑๔๐
ป.๓	๑๓๐	๑๓๔	๔๕๖	๔๔๑	๘,๙๑๙	๘,๕๘๘	๑๕๒	๑๔๐
ป.๔	๑๖๐	๑๓๐	๔๕๓	๔๕๓	๓,๑๘๑	๖,๕๓๑	๔๘๕	๑๓๘
รวม	๖๕๕	๕๓๒	๒,๑๐๐	๒,๑๒๑	๓๖,๕๑๔	๓๓,๘๖๒	๖๕๖	๖๓๓
ป.๕	๔๐๔	๓๑๐	๔๔๔	๓๙๖	๓,๐๒๑	๒,๕๘๕	๑๖๓	๑๔๘
ป.๖	๓๖๓	๒๘๙	๔๑๒	๓๓๐	๒,๔๐๓	๑,๘๔๓	๑๓๙	๑๒๕
ป.๗	๓๙๑	๓๓๔	๔๘๐	๓๙๐	๑,๖๐๐	๑,๒๙๘	๑๕๓	๑๑๐
รวม	๑,๑๖๘	๘๓๓	๑,๓๓๖	๑,๑๑๖	๗,๐๒๔	๕,๓๒๖	๔๕๕	๓๘๓

จากตาราง ๑๑ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มีจำนวนมากกว่าสังกัดอื่นๆ ทั้งระดับประถมต้นและประถมศึกษาปีที่รองลงไปได้แก่โรงเรียนราษฎร์ ส่วนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและเทศบาลในระดับประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียนเท่าๆ กัน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลรับนักเรียนได้น้อยกว่าสังกัดอื่นๆ

เกี่ยวกับจำนวนนักเรียนสังกัดต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก แยกตามวุฒิและระดับที่ทำการสอน ปีการศึกษา ๒๕๑๓ มีดังนี้.

ตาราง ๑๒ แสดงจำนวนครู จำแนกตามวุฒิ สังกัดและชั้นที่ทำการสอน
ปีการศึกษา ๒๕๑๗

วุฒิ สังกัด	สามัญ		ร.ร.ราษฎร์		องค์กรการฯ		เทศบาล	
	ประถม คน	ประถม ปลาย	ประถม คน	ประถม ปลาย	ประถม คน	ประถม ปลาย	ประถม คน	ประถม ปลาย
ปริญญาหรือเทียบเท่า	๒๑	๑๑	-	๕	๗๗	๙๖	๔	๗
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	๖๐	๓๔	๕๐	๔๐	๖๖๓	๒๔๐	๑๒	๑๖
ป.กศ. หรือเทียบเท่า	๓	๒	๕๔	๓๔	๙๑๘	๑๖๔	๑๙	๓
ต่ำกว่า ป.กศ.*	๒	-	-	๑๔	๓๔๗	๑๖	-	-
วุฒิสามัญ **	-	-	๓๓	๒๕	๑๐๔	๘	-	-
อื่นๆ ***	-	-	๑๒๔	๑๕	๑๗๒	๖	๙	๔
รวม	๘๖	๔๗	๒๖๓	๑๓๓	๒,๒๘๑	๕๓๐	๔๔	๓๐

หมายเหตุ : ต่ำกว่า ป.กศ. ได้แก่วุฒิ ว. , พ. , ป.

** วุฒิสามัญ ได้แก่วุฒิ ป.๗ , ม.ศ.๓ , ม.ศ.๕

*** อื่นๆ ได้แก่ วุฒิอาชีวะ

จากตาราง ๑๒ จะเห็นว่าในปี ๒๕๑๗ ครูกรมสามัญศึกษาเป็นครูที่มีวุฒิ ป.กศ. เป็นอย่างต่ำ ครูองค์กรการฯ และครูโรงเรียนเทศบาลปรากฏว่ามีวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. เป็นจำนวนมาก ส่วนครูโรงเรียนเทศบาลนั้นปรากฏว่ามีครูที่มีวุฒิอื่นๆ ที่ต่ำกว่า ป.กศ. เพียง ๑๓ คน จากจำนวนครูทั้งหมด

ชั้นในการศึกษาและกระทำข้อมูล

๑. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเด็กเกิดในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้.

ชั้นแรกหาจำนวนเด็กเกิดในจังหวัดพิษณุโลกทั้งหมด จากรายงานสถิติทะเบียนราษฎร แผนกทะเบียนราษฎรกรมการปกครองจังหวัดพิษณุโลก และรายงานประชากรเกิด แผนกทะเบียนราษฎรของเทศบาลอำเภอเมืองพิษณุโลก จำนวนที่ได้นี้จะมีเด็กต่างจังหวัด มาเกิดในโรงพยาบาลรวมอยู่ด้วย เนื่องจากประชาชนในจังหวัดใกล้เคียงนิยมมาทำคลอด ในโรงพยาบาลพิษณุโลกเพราะมีเครื่องมือที่ทันสมัย จึงจำเป็นต้องหาจำนวนเด็กต่าง จังหวัดที่มาจากเกิดในโรงพยาบาล ซึ่งศึกษาข้อมูลได้จากสถิติฯ ทร.๑๔ ตอน ๒ ของแผนก ทะเบียนราษฎรเทศบาลอำเภอเมืองพิษณุโลก ดังนั้นจำนวนประชากรเกิดที่แท้จริงของ จังหวัดพิษณุโลกจะหาได้โดย การเอาจำนวนเด็กต่างจังหวัดที่มาจากเกิดในโรงพยาบาล พิษณุโลกไปหักออกจากจำนวนเด็กเกิดทั้งหมด ได้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเด็กเกิดในจังหวัด พิษณุโลกดังนี้

ตาราง ๑๓ แสดงจำนวนเด็กเกิดในจังหวัดพิษณุโลก

ปี	จำนวนเด็กเกิดทั้งสิ้น (รวมเด็กต่าง จังหวัดมาเกิดในโรงพยาบาล)			จำนวนเด็กต่างจังหวัด มาเกิดในโรงพยาบาล			จำนวนเด็กเกิดของจังหวัด พิษณุโลก		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
๒๔๑๓	๘,๒๔๑	๙,๔๐๐	๑๘,๖๔๑	๔๓๖	๓๒๖	๗๖๒	๘,๘๐๕	๙,๐๗๔	๑๗,๘๗๙
๒๔๑๔	๑๒,๒๓๔	๑๒,๐๑๕	๒๔,๒๔๙	๔๘๐	๔๔๖	๙๒๖	๑๑,๙๖๔	๑๑,๕๒๙	๒๓,๔๙๓
๒๔๑๕	๘,๖๕๐	๘,๖๔๓	๑๗,๒๙๓	๔๔๗	๔๔๖	๘๙๓	๘,๒๑๓	๘,๑๘๗	๑๖,๔๐๐
๒๔๑๖	๙,๒๓๘	๘,๓๑๗	๑๗,๕๕๕	๓๓๐	๓๒๐	๖๕๐	๘,๙๐๘	๙,๐๗๗	๑๖,๙๘๕
๒๔๑๗	๙,๖๑๕	๙,๐๗๑	๑๘,๖๘๖	๓๐๐	๒๙๓	๕๙๓	๙,๓๑๕	๘,๗๗๘	๑๘,๐๙๓

จากการวาง ๑๓ จะเห็นว่าเด็กเกิดเป็นชายมากกว่าเป็นหญิงและเป็นพื้นาสังเกตว่าเด็กต่างจังหวัดที่มาเกิดในโรงพยาบาลมีจำนวนลดลงทุกปีตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๗ โดยมีจำนวนปีละ ๘๖๖ คน, ๘๓๕ คน, ๖๕๐ คน, และ ๕๗๓ คน ตามลำดับ ในปี ๒๕๑๔ จำนวนประชากรเกิดมากกว่าปีอื่นๆ คือมีจำนวน ๖๓,๓๖๓ คน เป็นชายจำนวน ๑๑,๗๕๔ คน เป็นหญิงจำนวน ๑๑,๕๖๔ คน

๒. การศึกษาร้อยละของจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

เด็กที่เกิดในจังหวัดพิษณุโลกตามตารางที่ ๑๓ จะเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดต่างๆ คือ องค์การฯ กรมสามัญศึกษา เทศบาล และโรงเรียนราษฎร์ ดังนั้นจึงศึกษาย้อนหลัง ๕ ปีว่าเด็กที่มีอายุเข้าเกณฑ์ชั้น ป.๑ ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗ เข้ามาเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ กิจเป็นร้อยละเท่าใด ศึกษาได้จากรายงานสถิติเพื่อการศึกษาของส่วนการศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปรากฏข้อมูลดังตารางข้างล่างนี้.

ตาราง ๑๔ แสดงจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ชั้น ป.๑ ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗

ปี \ สังกัด	องค์การฯ	สามัญ	เทศบาล	ร.ร.ราษฎร์	รวม
๒๕๑๓	๑๕,๔๑๒	๓๐๖	๓๐๗	๑,๒๐๗	๑๗,๒๓๒
๒๕๑๔	๑๖,๘๐๖	๓๑๘	๒๕๑	๒๖๖	๑๘,๐๔๑
๒๕๑๕	๑๕,๖๖๔	๔๐๖	๒๔๕	๑,๓๐๐	๑๗,๖๑๕
๒๕๑๖	๑๘,๔๔๒	๔๖๕	๒๕๘	๑,๑๕๕	๒๐,๒๘๐
๒๕๑๗	๑๘,๖๖๓	๒๖๕	๒๗๑	๑,๓๔๓	๒๑,๕๔๒
รวม	๘๕,๔๘๓	๑,๗๖๐	๑,๓๖๒	๕,๖๓๑	๙๔,๒๓๖

จากตาราง ๑๔ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ชั้น ป.๑ ในแต่ละปีมีจำนวนนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดกองการฯ มากที่สุด รองลงไปได้แก่ โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนเทศบาล เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในแต่ละปีจะเห็นได้ว่า โรงเรียนเทศบาลสามารถรับนักเรียนเพิ่มได้ไม่มากนัก ส่วนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ มีแนวโน้มจะรับนักเรียนชั้น ป.๑ น้อยลง คือปี ๒๕๑๗ รับนักเรียนเพียง ๒๖๕ คน เท่านั้น ทั้งนี้เพราะโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาได้ขยายรับนักเรียนระดับประถมปลายและมีธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น ส่วนโรงเรียนราษฎร์ไม่ปรากฏแนวโน้มที่จะรับนักเรียนน้อยลงหรือเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด จากข้อมูลตาราง ๑๔ นี้สามารถหาการร้อยละของจำนวนนักเรียนที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนสังกัดกองการฯ ได้ ดังตารางคือ.

ตาราง ๑๕ แสดงการร้อยละของจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ชั้น ป.๑

ในโรงเรียนสังกัดกองการฯ ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗

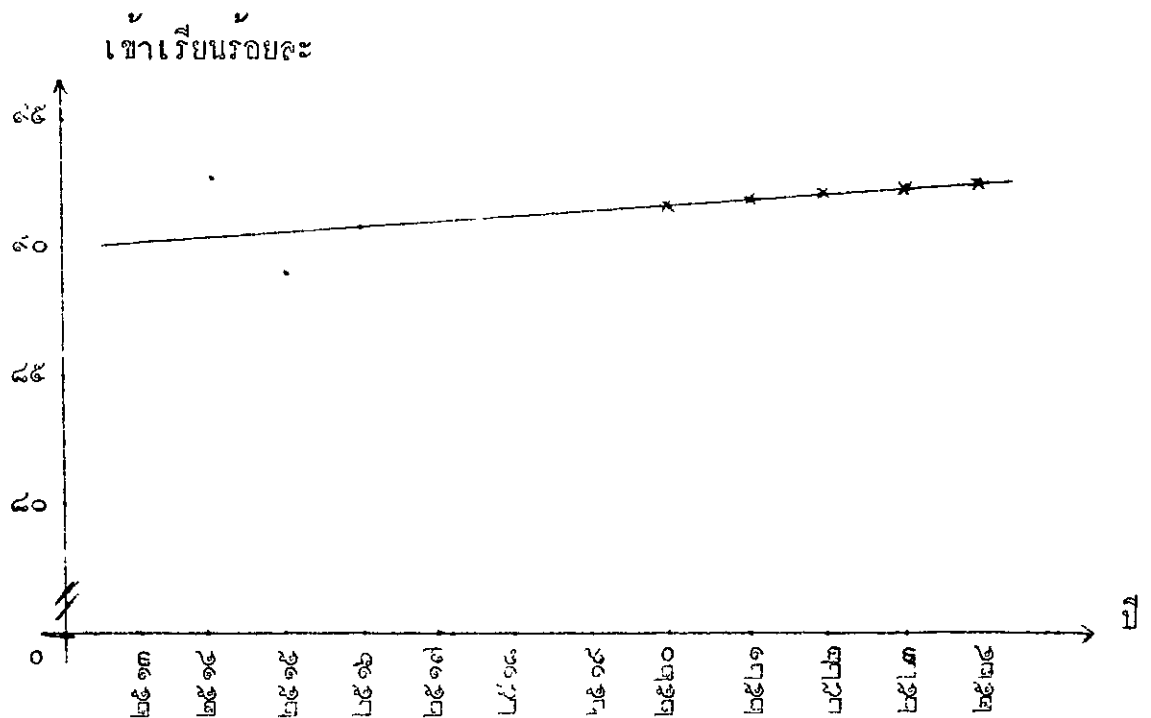
ปี	จำนวนนักเรียน เข้าเกณฑ์ทั้งชั้น	จำนวนนักเรียนที่เข้า เรียนในองคการฯ	องคการฯรับเข้า เรียนในร้อยละ	หมายเหตุ
๒๕๑๓	๑๗,๖๓๒	๑๕,๔๑๒	๘๕.๕๓	กาเฉลี่ย ๘๐.๖๖
๒๕๑๔	๑๘,๐๔๑	๑๖,๘๐๖	๙๓.๖๔	
๒๕๑๕	๑๗,๖๑๔	๑๕,๖๖๔	๘๘.๕๓	
๒๕๑๖	๒๐,๒๘๐	๑๘,๔๔๒	๙๐.๘๓	
๒๕๑๗	๒๑,๔๔๒	๑๙,๖๖๓	๙๑.๒๔	

จากตาราง ๑๕ จะเห็นว่านักเรียนเข้าเรียนใหม่ชั้น ป.๑ ในโรงเรียนสังกัดกองการฯ ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗ มีอัตราเข้าเรียนใกล้เคียงกันมาก คือเข้าเรียนได้ระหว่างร้อยละ ๘๘.๕๓ ถึงร้อยละ ๙๓.๖๔ โดยเฉลี่ยแล้วมีอัตราเข้าเรียนได้ประมาณร้อยละ

ละ ๙๐.๖๖ ข้อมูลจากการวาง ๑๕ นี้สามารถหาค่าร้อยละของแนวโน้มจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนใหม่ชั้น ป.๑ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ได้ทั้งภาพประกอบข้างล่างคือ

ภาพประกอบที่ ๑ แสดงการร้อยละของแนวโน้มจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนใหม่ชั้น ป.๑ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗
เข้าเรียนร้อยละ	๘๙.๕๓	๙๒.๖๔	๙๘.๖๓	๙๐.๙๓	๙๑.๒๕

- แสดงการร้อยละของจำนวนนักเรียนเข้าใหม่ชั้น ป.๑ ในระยะเวลาที่ผ่านมา
- × แสดงการร้อยละของจำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียนใหม่ชั้น ป.๑ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

จากภาพประกอบที่ ๑ จะเห็นว่า ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ นักเรียนที่เข้าใหม่ชั้น ป.๑ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉลี่ยแล้วมีนักเรียนเข้าเรียนประมาณร้อยละ ๔๑.๘๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะมีนักเรียนเข้าเรียนคิดเป็นร้อยละ ดังนี้

ปี	๒๕๒๐	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔
เข้าเรียนร้อยละ	๔๑.๑๑	๔๑.๖๐	๔๒.๐๐	๔๒.๒๐	๔๒.๔๐

๓. การศึกษาการร้อยละของจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ศึกษาได้จากผลการสอบไล่ของนักเรียนชั้น ป.๔ ย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๖ (ขณะที่ทำการวิจัยยังไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับการสอบไล่ของปี ๒๕๑๗) ว่าในแต่ละปีนักเรียนที่เรียนจบชั้น ป.๔ แล้วเข้าเรียนต่อชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มีจำนวนร้อยละเท่าใด ข้อมูลได้จากรายงานการศึกษาของจังหวัดพิษณุโลก ที่ศึกษาในเทศกจังหวัดพิษณุโลก ถึงการวางหางอาจคือ

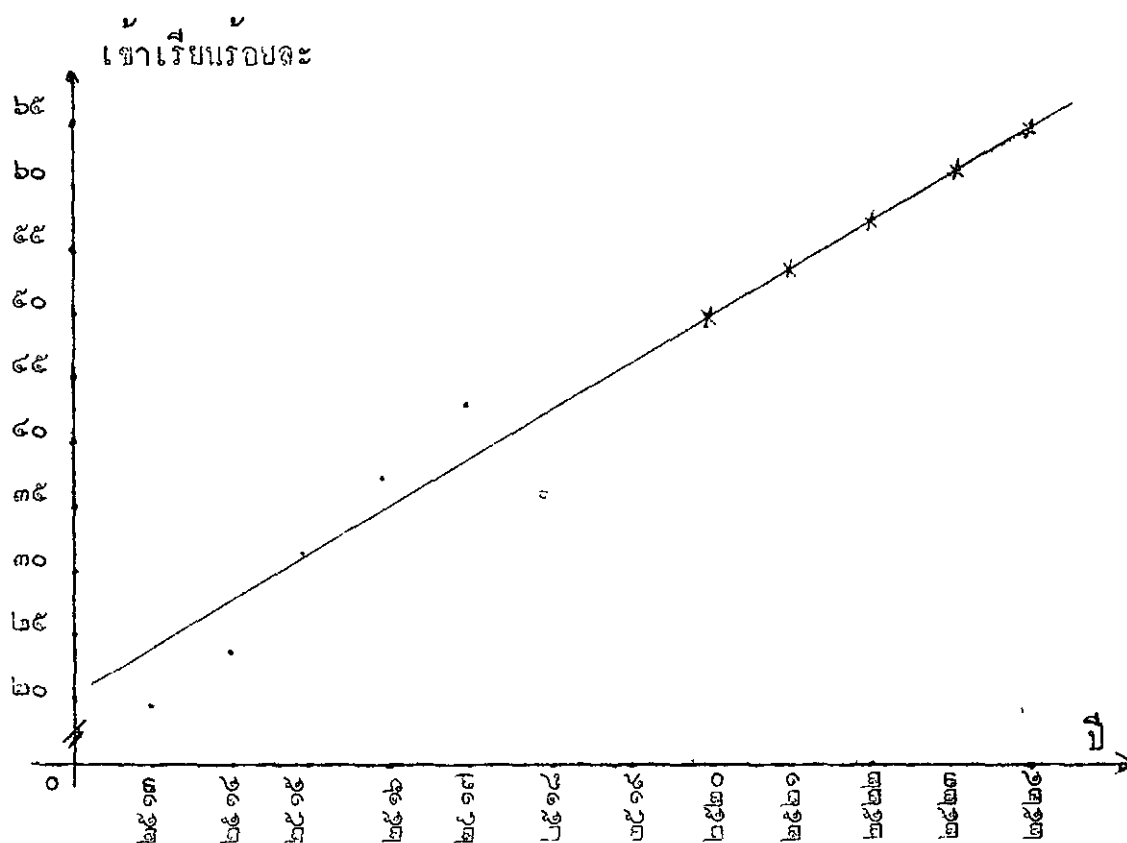
ตาราง ๑๖ แสดงการร้อยละของจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้น ป.๔ แล้วเข้าเรียนต่อชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ

ปี	จำนวนนักเรียนสอบไล่ได้ชั้น ป.๔ ทั้งสิ้น	จำนวนนักเรียนเข้าเรียนต่อชั้น ป.๕ ในองค์การฯ	เข้าเรียนได้ร้อยละ
๒๕๑๒	๑๖,๒๑๘	-	-
๒๕๑๓	๑๖,๔๘๑	๒,๓๕๑	๑๔.๖๔
๒๕๑๔	๑๖,๗๐๔	๒,๔๕๖	๑๔.๖๘
๒๕๑๕	๑๓,๒๖๐	๔,๐๔๔	๓๑.๘๓
๒๕๑๖	๑๓,๗๘๘	๔,๘๕๒	๓๖.๕๔
๒๕๑๗	๓	๕,๖๐๖	๔๐.๖๕

จากตาราง ๑๖ จะเห็นว่าโรงเรียนสังกัดองค์การฯ สามารถรับนักเรียนเข้าเรียนชั้น ป.๕ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ก็ในปี ๒๕๑๓ รับนักเรียนเข้าเรียนชั้น ป.๕ ได้ร้อยละ ๑๔.๒๔ ในปี ๒๕๑๓ สามารถรับเข้าเรียนได้ถึงร้อยละ ๔๐.๖๕ ของนักเรียนที่เรียนจบชั้น ป.๔ โดยเฉลี่ยแล้วโรงเรียนสังกัดองค์การฯ (ระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๓) สามารถรับนักเรียนเข้าเรียนชั้น ป.๕ ได้ประมาณร้อยละ ๓๐.๔ ข้อมูลจากตาราง ๑๖ นี้สามารถหาการร้อยละของแนวโน้มจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ได้ดังภาพประกอบข้างล่างคือ.

ภาพประกอบที่ ๒ แสดงการรอยละของแนวโน้มจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนชั้น ป.๕
ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗
เข้าเรียนรอยละ	๑๙.๒๔	๓๓.๖๔	๓๑.๘๓	๓๖.๕๙	๔๐.๖๕

- แสดงการรอยละของจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนชั้น ป.๕ ในระยะเวลาที่ผ่านมา
- x บแสดงการรอยละของจำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียนชั้น ป.๕ ในระหว่าง
ปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

จากภาพประกอบที่ ๒ จะเห็นว่าแนวโน้มของจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนต่อ
ชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดย
เฉลี่ยแล้วจำนวนนักเรียนเข้าเรียนต่อชั้น ป.๕ มีประมาณรอยละ ๕๙.๑ ของนักเรียนที่จบชั้น

ป.๔ ถ้าพิจารณาเป็นรายปีจะได้แนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเรียนต่อชั้น ป.๕ คิดเป็นร้อยละได้ดังนี้

ปี	๒๕๒๐	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔
เข้าเรียนร้อยละ	๔๔.๕	๕๓.๕	๕๗.๐	๖๐.๘	๖๔.๘

๔. การศึกษาอัตราการตายของจำนวนเด็กก่อนวัยเรียน

หาได้โดยการนำจำนวนเด็กตายก่อนวัยเรียนตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗ ไปหักออกจากจำนวนเด็กเกิดใหม่ในปี ๒๕๐๖ - ๒๕๑๐ เป็นรายปี ทั้งนี้เพราะจำนวนเด็กที่ตายก่อนวัยเรียน ปี ๒๕๑๓ เป็นเด็กที่เกิดปี ๒๕๐๖ ซึ่งจะมีอายุ ๗ ขวบ ในปี ๒๕๑๓ และจำนวนเด็กที่ตายก่อนวัยเรียนปี ๒๕๑๔ เป็นเด็กที่เกิดปี ๒๕๐๗ ซึ่งจะมีอายุ ๗ ขวบ ในปี ๒๕๑๔ เช่นนี้เรื่อยๆ ไปจนถึงเด็กที่ตายก่อนวัยเรียนปี ๒๕๑๗ จะเป็นเด็กที่เกิดปี ๒๕๑๐ และจะมีอายุครบ ๗ ขวบในปี ๒๕๑๗ ข้อมูลในการศึกษาเรื่องนี้ได้จาก รายงานประชากรเกิด ที่แผนกทะเบียนราษฎรกรมการปกครองจังหวัดพิษณุโลกและรายงานประชากรตายของอนามัยจังหวัดพิษณุโลก ดังตารางข้างล่างนี้

ตาราง ๑๗ แสดงอัตราการตายของเด็กก่อนวัยเรียน

เด็กเกิดใหม่ทั้งหมด		กายก่อนวัยเรียน					หมายเหตุ
ปี	จำนวน	ปี	จำนวน			คิดเป็นร้อยละ	
			ชาย	หญิง	รวม		
๒๕๐๖	๑๘,๓๑๙	๒๕๑๓	๖๓๖	๔๔๒	๑,๐๗๘	๕.๘๘	การเฉลี่ย ๕.๕๕
๒๕๐๗	๑๙,๑๙๖	๒๕๑๔	๕๙๙	๔๕๒	๑,๐๕๑	๕.๔๗	
๒๕๐๘	๑๘,๘๐๙	๒๕๑๕	๖๘๖	๕๑๒	๑,๑๙๘	๖.๓๕	
๒๕๐๙	๒๑,๒๖๙	๒๕๑๖	๕๙๕	๔๖๗	๑,๐๖๑	๔.๙๘	
๒๕๑๐	๒๑,๖๔๘	๒๕๑๗	๖๕๓	๔๕๐	๑,๑๐๓	๕.๐๙	

จากตาราง ๑๗ จะเห็นว่าอัตราการตายของเด็กก่อนวัยเรียนมีจำนวนลดลงคือ ปี ๒๕๐๓ มีจำนวนร้อยละ ๕.๘๘ ในปี ๒๕๑๗ มีจำนวนร้อยละ ๕.๐๙ โดยเฉลี่ยแล้วอัตราการตายของเด็กก่อนวัยเรียนมีร้อยละ ๕.๕๕ เป็นที่น่าสังเกตว่ามีปี ๒๕๑๕ อัตราการตายสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยซึ่งมีถึงร้อยละ ๖.๓๕ แต่ปี ๒๕๑๖ อัตราการตายมีเพียงร้อยละ ๔.๙๘ เท่านั้น

๕. การศึกษาอัตราเพิ่มของนักเรียน

ศึกษาข้อมูลจากสำเนาการโอนย้ายเด็กย้อนหลังตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๗ จากหมวดการศึกษาอำเภอทุกอำเภอ โดยพิจารณาว่าในแต่ละปีจำนวนนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ย้ายไปเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ เช่น เทศบาล กรมสามัญศึกษา หรือย้ายไปเรียนต่างจังหวัดจำนวนเท่าใด และจำนวนนักเรียนจากสังกัดอื่น ๆ หรือเด็กต่างจังหวัดย้ายเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มีจำนวนเท่าใด ถ้าจำนวนนักเรียนย้ายเข้ามาเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มากกว่าย้ายออกก็แสดงว่ามีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น และถ้าจำนวนนักเรียนย้ายออกไปเรียนในสังกัดอื่นมากกว่าย้ายเข้ามาเรียนในสังกัดองค์การฯ ก็เป็นการสูญเสียนักเรียน จากการศึกษาข้อมูลดังนี้.

จากตาราง ๑๘ จะเห็นว่านักเรียนชั้นประถมต้นมีจำนวนเด็กโอนย้ายระหว่างปีมากกว่าประถมปลายและการโอนย้ายจะมีจำนวนลดลงเมื่อเด็กเรียนในชั้นที่สูงขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนทุกชั้นตั้งแต่ชั้น ป.๑ ถึงชั้น ป.๘ มีจำนวนย้ายเข้ามาเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มากกว่าย้ายออกไปเรียนในสังกัดอื่นๆ จึงทำให้มีจำนวนนักเรียนระหว่างปีเพิ่มขึ้นทุกชั้นและทุกปี ในปี ๒๕๑๔ ชั้น ป.๑ มีนักเรียนเพิ่มระหว่างปีมากกว่าปีอื่นๆ คือมีนักเรียนเพิ่มระหว่างปีจำนวน ๓๒๑ คน ส่วนชั้นอื่นๆ ในปี ๒๕๑๕ มีนักเรียนเพิ่มระหว่างปีมากกว่าปีอื่นๆ คือชั้น ป.๒ เพิ่มจำนวน ๖๔๘ คน ชั้น ป.๓ เพิ่มจำนวน ๒๓๕ คน ชั้น ป.๔ เพิ่มจำนวน ๑๕๔ คน ชั้น ป.๕ เพิ่มจำนวน ๒๖ คน ชั้น ป.๖ เพิ่มจำนวน ๑๑ คน และชั้น ป.๘ เพิ่มจำนวน ๙ คน แต่ปี ๒๕๑๔ ปรากฏว่าระดับประถมปลายไม่มีนักเรียนโอนย้ายระหว่างปีเลย จากข้อมูลตาราง ๑๘ นี้สามารถหาการร้อยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปีระดับประถมต้นและประถมปลายได้ดังตารางข้างล่างคือ.

ตาราง ๑๑ แสดงการร้อยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ระดับประถมศึกษา ๘๑

ปี	ป.๑				ป.๒				ป.๓				ป.๔			
	จำนวน ทั้งสิ้น	เพิ่ม	ร้อยละ	เพิ่ม	จำนวน ทั้งสิ้น	เพิ่ม	ร้อยละ	เพิ่ม	จำนวน ทั้งสิ้น	เพิ่ม	ร้อยละ	เพิ่ม	จำนวน ทั้งสิ้น	เพิ่ม	ร้อยละ	เพิ่ม
๒๕๑๔	๒๒,๕๔๔	๓๖	๐.๑๑	๕๓	๑๖,๔๙๐	๕๓	๐.๓๒	๑๕,๔๖๔	๑๕,๔๖๔	๓๘	๐.๒๔	๕๔	๑๒,๙๙๒	๕๔	๐.๔๒	๐.๔๒
๒๕๑๕	๒๒,๑๓๑	๓๑๖	๑.๔๓	๒๐๕	๑๘,๑๖๓	๒๐๕	๑.๑๓	๑๕,๓๖๖	๑๕,๓๖๖	๑๖๐	๑.๑๐	๔๓	๑๒,๔๙๓	๔๓	๐.๖๓	๐.๖๓
๒๕๑๖	๒๐,๙๙๒	๑๖๑	๐.๙๙	๙๔	๑๘,๕๕๘	๙๔	๐.๕๑	๑๙,๐๙๙	๑๙,๐๙๙	๑๖๑	๐.๒๔	๔	๑๓,๑๓๐	๔	๐.๐๓	๐.๐๓
๒๕๑๗	๒๐,๙๓๘	๒๔๙	๑.๑๘	๒๕๘	๑๘,๒๑๙	๒๕๘	๑.๔๑	๑๗,๕๐๙	๑๗,๕๐๙	๒๓๕	๑.๓๔	๑๕๘	๑๓,๙๑๖	๑๕๘	๑.๑๖	๑.๑๖

ตาราง ๒๐ แสดงการร้อยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ระดับประถมศึกษา

ปี	ป.๕				ป.๖				ป.๗			
	จำนวน ทั้งสิ้น	เพิ่ม	ร้อยละ	เพิ่ม	จำนวน ทั้งสิ้น	เพิ่ม	ร้อยละ	เพิ่ม	จำนวน ทั้งสิ้น	เพิ่ม	ร้อยละ	เพิ่ม
๒๕๑๔	๒,๙๕๖	-	-	-	๒,๐๒๓	-	-	-	๑,๓๙๔	-	-	-
๒๕๑๕	๔,๐๔๔	๕	๐.๑๐	๔	๒,๖๒๔	๔	๐.๑๙	๐.๑๙	๑,๘๙๐	๒	๐.๑๑	๐.๑๑
๒๕๑๖	๔,๘๕๒	๘	๐.๑๙	๖	๓,๖๔๓	๖	๐.๑๓	๐.๑๓	๒,๓๔๙	๓	๐.๑๒	๐.๑๒
๒๕๑๗	๔,๖๐๖	๓๖	๐.๖๔	๑๑	๔,๖๔๖	๑๑	๐.๒๖	๐.๒๖	๒,๘๙๘	๙	๐.๒๔	๐.๒๔

จากตาราง ๑๙ - ๒๐ จะเห็นว่าปี ๒๕๑๕ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีอัตรานักเรียน
เพิ่มระหว่างปีสูงถึงร้อยละ ๑.๔๕ ซึ่งเป็นอัตราเพิ่มที่สูงกว่าทุกชั้นและทุกปี ปี ๒๕๑๙ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๒ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีอัตรานักเรียนเพิ่มระหว่างปีสูงกว่าปีอื่นๆ คือ ป.๒
เพิ่มร้อยละ ๑.๔๑ ชั้น ป.๓ เพิ่มร้อยละ ๑.๓๔ ชั้น ป.๔ เพิ่มร้อยละ ๑.๑๖ ชั้น ป.๕
เพิ่มร้อยละ ๐.๕๔ ชั้น ป.๖ เพิ่มร้อยละ ๐.๖๖ และชั้น ป.๗ เพิ่มร้อยละ ๐.๒๕
เป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นมีอัตราเพิ่มระหว่างปีสูงกว่าระดับ
ประถมศึกษาตอนปลาย

๖. การศึกษาอัตราเฉลี่ยการสอบไล่ได้ของนักเรียนแต่ละชั้น

ทำการศึกษาได้จากผลการสอบไล่ของนักเรียนแต่ละชั้นย้อนหลัง ๕ ปี ระหว่าง
ปี ๒๕๑๒ - ๒๕๑๖ (ปี ๒๕๑๙ ยังไม่มีผลการสอบไล่ ขณะที่ทำการเก็บข้อมูล) จากราย
งานผลการสอบไล่ของศึกษานิเทศก์จังหวัดพิษณุโลก ได้ข้อมูลดังนี้.

ตาราง ๒๑ แสดงอัตราการสอบไล่ได้ของนักเรียนระหว่างปี ๒๕๑๒ - ๒๕๑๖

ปี ชั้น	อัตราการสอบไล่ได้คิดเป็นร้อยละ					
	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	ค่าเฉลี่ย
ป.๑	๘๑.๘๕	๘๒.๖๖	๘๑.๔๑	๘๖.๔๗	๘๘.๑๒	๘๘.๑๐
ป.๒	๘๖.๖๖	๘๔.๓๔	๘๐.๓๐	๘๓.๒๔	๘๕.๒๔	๘๓.๘๘
ป.๓	๘๓.๕๖	๘๕.๕๖	๘๑.๖๐	๘๕.๖๔	๘๗.๓๒	๘๕.๕๖
ป.๔	๘๖.๑๓	๘๘.๒๕	๘๑.๓๐	๘๔.๒๑	๘๗.๐๔	๘๕.๑๔
ป.๕	๘๑.๘๑	๘๕.๗๔	๘๗.๓๐	๘๑.๑๐	๘๒.๗๐	๘๑.๗๓
ป.๖	๘๕.๐๑	๘๓.๘๒	๘๓.๗๐	๘๖.๖๐	๘๔.๗๔	๘๔.๗๘
ป.๗	๑๐๐	๘๗.๕๖	๘๗.๑๐	๘๘.๓๑	๘๗.๐๔	๘๗.๗๔

จากตาราง ๒๑ จะเห็นว่าระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๒ อัตราเฉลี่ยนักเรียนสอบไล่โคของแแต่ละชั้นดังนี้ ชั้น ป.๑ สอบไล่โคร้อยละ ๙๘.๑๐ ชั้น ป.๒ สอบโคร้อยละ ๘๓.๘๘ ชั้น ป.๓ สอบโคร้อยละ ๘๕.๑๗ ชั้น ป.๔ สอบโคร้อยละ ๘๕.๑๘ ชั้น ป.๕ สอบโคร้อยละ ๘๑.๙๓ ชั้น ป.๖ สอบโคร้อยละ ๘๘.๙๘ และชั้น ป.๗ สอบโคร้อยละ ๘๙.๘๘ เป็นที่น่าสังเกตว่า ชั้นประถมปีที่ ๑ มีอัตรานักเรียนสอบไล่โคต่ำกว่าชั้นอื่นๆ, ชั้นประถมปีที่ ๗ มีอัตรานักเรียนสอบไล่โคสูงกว่าทุกชั้น และในชั้นประโยค คือชั้น ป.๔ และ ป.๗ มีอัตราสอบไล่โคสูงกว่าชั้นอื่นๆ ในระดับนั้นๆ

๙. การศึกษาแนวโน้มจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ทำการศึกษาได้โดยอาศัยข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผลของการศึกษานี้จะแสดงในบทที่ ๔

๑๐. การศึกษาจำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ปี ๒๕๑๓)

ทำการศึกษาค้นหาข้อมูลได้จากสถิติเพื่อการศึกษาของส่วนการศึกษาจังหวัดพิษณุโลกพิจารณาแยกตามวุฒิและระดับการศึกษาที่ทำการสอน แล้วเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในปี ๒๕๑๓ ว่าอัตราครูต่อนักเรียนในปัจจุบันขาดหรือเกินจำนวนเท่าใดวุฒิอะไรบ้าง โดยใช้เกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาค้างนี้.

อัตราส่วนครูต่อนักเรียน

ระดับประถมศึกษาตอนต้น ครู : นักเรียน เท่ากับ ๑ : ๓๐

ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ครู : นักเรียน เท่ากับ ๑ : ๒๕

อัตราส่วนครูวุฒิต่างๆ

ระดับประถมศึกษาตอนต้น

ปริญญา : ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า : ป.กศ. หรือเทียบเท่า เท่ากับ ๑ : ๑๕ : ๔๔

ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

ปัญหา : ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า : ป.กศ. หรือเทียบเท่า เท่ากับ ๕ : ๘๕ : ๙๐
ในการศึกษาข้อมูลดังนี้.

ตาราง ๒๒ แสดงจำนวนครูต่อนักเรียน แยกตามระดับการศึกษา ปี ๒๕๑๓

ระดับการศึกษา	จำนวน		ครู : นักเรียน
	ครู	นักเรียน	
ประถมต้น	๒,๔๘๑	๗๒,๕๓๗	๑ : ๓๑.๗๔
ประถมปลาย	๕๓๐	๑๓,๒๘๑	๑ : ๒๕.๐๖

จากตาราง ๒๒ จะเห็นว่าอัตราส่วนครูต่อนักเรียนขององค์การฯ ในปี ๒๕๑๓ ระดับประถมต้น เท่ากับ ๑ : ๓๑.๗๔ ระดับประถมปลาย เท่ากับ ๑ : ๒๕.๐๖ ซึ่งมีอัตราส่วนใกล้เคียงกับเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาที่กำหนดอัตราส่วน ครูต่อนักเรียนไว้ในระดับประถมต้น เท่ากับ ๑ : ๓๐ และระดับประถมปลาย เท่ากับ ๑ : ๒๕ ซึ่งแสดงว่าจำนวนครูในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกไม่ขาดแคลนแต่อย่างใด

ตาราง ๒๓ แสดงอัตราส่วนวุฒิครูสังกัดองค์การฯ ปี ๒๕๑๓

วุฒิครู	ระดับประถมต้น		ระดับประถมปลาย	
	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๓๓	๓.๓๓	๘๖	๑๘.๑๑
ป.กท.สูงหรือเทียบเท่า	๒๖๓	๒๕.๐๖	๒๔๐	๕๕.๒๔
ป.กศ. หรือเทียบเท่า	๕๑๘	๕๐.๒๕	๑๖๔	๓๐.๕๔
อื่นๆ	๒๒๓	๒๑.๓๖	๓๐	๕.๖๖
รวม	๒,๖๘๑	๑๐๐	๕๓๐	๑๐๐

จากตาราง ๒๓ จะเห็นว่าในปี ๒๕๑๓ ครูวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขององค์การฯ ที่ทำการสอนระดับประถมต้นมีจำนวนร้อยละ ๓.๓๓ สอนระดับประถมปลายมีจำนวนร้อยละ ๑๘.๑๑ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาที่กำหนดครูตึกครูดั่งกล่าวไว้ในระดับประถมต้นเท่ากับร้อยละ ๑ และระดับประถมปลายร้อยละ ๕ ครูวุฒิป.กท.สูงหรือเทียบเท่าที่ทำการสอนในระดับประถมปลายมีอัตราส่วนเท่ากับเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา คือร้อยละ ๕๕ แต่ระดับประถมต้นมีอัตราส่วนร้อยละ ๒๕.๐๖ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาที่กำหนดไว้เท่ากับร้อยละ ๑๕ ครูวุฒิป.กท. หรือเทียบเท่า มีอัตราส่วนต่ำกว่าเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาทั้ง ๒ ระดับ เป็นที่น่าสังเกตว่ายังมีครูที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. หรือเทียบเท่า และเป็นครูที่ไม่มีวุฒิต่ำกว่า ๒๑.๓๖ ในระดับประถมต้น และร้อยละ ๕.๖๖ ในระดับประถมปลาย

๔. การศึกษาอัตราผู้เสียครู

ทำการศึกษาย้อนหลังตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๗ ว่าในแต่ละปีมีจำนวนครูออกจากสังกัดองค์การฯ ร้อยละเท่าใดโดยแยกพิจารณาตามระดับที่ทำการสอน ข้อมูลได้จาก

สำเนาคำสั่งโอนย้ายครูและ จ.๑๘ ที่ส่วนการึกษาจังหวัดพิษณุโลก คังตารางข้างล่างกั๋อ

ตาราง ๒๔ แสดงการอยละการสูญเสียครู ระคับประณตนแะประณปลาย
ระหว่างปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๗

ปี	ครู	ประณตน			ประณปลาย		
		จำนวน ทังสิ้น	จำนวน สูญเสีย	สูญเสีย รอยละ	จำนวน ทังสิ้น	จำนวน สูญเสีย	สูญเสีย รอยละ
๒๕๑๔		๑,๖๔๔	๔๓	๒.๕	๒๔๕	๑๐	๓.๕
๒๕๑๕		๑,๘๖๔	๖๓	๓.๔	๒๔๖	๑๓	๕.๔
๒๕๑๖		๒,๑๗๗	๙๓	๔.๒	๓๕๒	๒๕	๗.๑
๒๕๑๗		๒,๒๔๑	๗๒	๓.๑	๕๓๐	๒๒	๔.๒
ค่าเฉลี่ย		๒,๐๐๔	๖๔	๓.๓	๓๖๔	๑๔	๔.๔

จากตาราง ๒๔ จะเห็นว่าครูอังกการา ที่ทำการสอนระคับประณปลายมี
จำนวนสูญเสียเมื่อเทียบการอยละแะสูงกวาที่สอนระคับประณตน ในปี ๒๕๑๖ อัตรา
สูญเสียครูมากกว่าปีอื่นๆ ก็อระคับประณตนสูญเสียรอยละ ๔.๒ ระคับประณปลายสูญเสีย
รอยละ ๗.๑ โดยเฉลี่ยแะระหว่างปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๗ ครูที่สอนระคับประณตน
สูญเสียรอยละ ๓.๓ แะระคับประณปลายสูญเสียรอยละ ๔.๔

๑๐. การึกษาแนวมความอังกการครูของอังกการบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ทำการึกษาไค้โดยอาศัยข้อมูลจากขอ ๔ แะขอ ๕ ซึ่งจะแสดงมัลในบทที่ ๔

เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การคิดอัตราสอบไล่ได้ในแต่ละชั้น คิดโดยใช้สูตร

$$\text{อัตราสอบไล่ได้} = \frac{\text{จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}} \times 100$$

๒. การคิดอัตราสอบไล่ตกในแต่ละชั้น คิดจาก

$$\text{อัตราสอบไล่ตก} = 100 - \text{อัตราสอบไล่ได้}$$

๓. การคาดคะเนแนวโน้มจำนวนนักเรียน ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔
ใช้สูตรต่อไปนี้คำนวณนักเรียนในแต่ละชั้น

$$MS = PR \text{ of } MS_0 + FR - DO$$

(Wronski, 1966 : 39)

เมื่อ	MS	แทน	จำนวนนักเรียนในชั้นที่ต้องการ
	MS_0	แทน	จำนวนนักเรียนในชั้นที่ถ่วงลงไป
	PR	แทน	อัตราสอบไล่ได้ของนักเรียนชั้น MS_0
	FR	แทน	อัตราสอบไล่ตกของนักเรียนชั้น MS
	DO	แทน	อัตรานักเรียนออกจากโรงเรียนระหว่างปีของชั้น MS

สำหรับชั้นที่เริ่มต้นของแต่ละระดับการศึกษาได้แก่ชั้น ป.๑ และ ป.๕ ใช้
สูตรต่อไปนี้คำนวณหาจำนวนนักเรียน

$$\begin{aligned} \text{จำนวนนักเรียนชั้น ป.๑} = & \text{จำนวนเด็กเข้าเกณฑ์ชั้น ป.๑} \times \text{การร้อยละของจำนวน} \\ & \text{นักเรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียนใหม่ชั้น ป.๑} + \text{อัตรา} \\ & \text{สอบไล่ตกของนักเรียนชั้น ป.๑ ปีถ่วงลงไป} + \text{การร้อยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปีในชั้น ป.๑} \end{aligned}$$

จำนวนนักเรียนชั้น ป.๕ = จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้น ป.๔ x ค่าร้อยละของ
จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียนชั้น ป.๕ + อัตรา
สอบไล่ตกของนักเรียนชั้น ป.๕ ปีถัดลงไป + ค่าร้อยละ
ของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปีในชั้น ป.๕

ซึ่งคิดแปลงมาจากสูตร $MS = PR \text{ of } MS_0 + FR - DO$

และสูตร $E_y^g = e_y^g \cdot P_y^g$
(UNESCO, 1966 : 43)

๔. การคิดจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มในแต่ละปีใช้สูตร

$$\text{New Teachers} = (B_1 - B_0) + \frac{PB_0}{100}$$

(OECD, 1967 : 256)

เมื่อ

New Teachers	แทน	จำนวนครูที่ต้องการเพิ่ม
B_1	แทน	จำนวนครูที่ต้องการทั้งหมดในแต่ละปี
B_0	แทน	จำนวนครูที่มีอยู่
P	แทน	อัตราสูญเสียครู

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การอยละ คำนวณจากสูตร

$$\text{การอยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

๒. ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูล
	N	แทน	จำนวนประชากรในกลุ่ม

บทที่ ๔

ผลของการศึกษาค้นคว้า

การที่จะทราบแนวโน้มจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ต้องอาศัยข้อมูลดังต่อไปนี้.

๑. จำนวนเด็กเข้าเกณฑ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔
๒. การร้อยละของจำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียนใหม่ชั้น ป.๑ และชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔
๓. อัตราสอบไล่ได้และสอบไล่ตกของนักเรียนแต่ละชั้น
๔. การร้อยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปีแต่ละชั้น
๕. จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้น ป.๕ ระหว่างปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๓

ผลของการศึกษาค้นคว้า

๑. จำนวนเด็กเข้าเกณฑ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

หาได้จากจำนวนเด็กที่เกิดระหว่างปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗ (จากตารางที่ ๑๓ หน้า ๓๐) เพราะเด็กที่เกิดปี ๒๕๑๓ จะเข้าเรียนชั้น ป.๑ ในปี ๒๕๒๐ เด็กที่เกิดปี ๒๕๑๔ จะเข้าเรียนชั้น ป.๑ ในปี ๒๕๑๕ เช่นนี้เรื่อยไปจนถึงเด็กเกิดปี ๒๕๑๗ จะเข้าเรียนชั้น ป.๑ ในปี ๒๕๒๔ แล้วหักออกด้วยอัตราการตายก่อนวัยเรียน คือร้อยละ ๕.๕๕ (จากตารางที่ ๑๗ หน้า ๓๗) ได้ผลการค้นคว้าดังนี้

ตาราง ๒๕ แสดงจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ชั้น ป.๑ ในจังหวัดพิษณุโลก
ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	จำนวนเด็กเกิด ทั้งสิ้น	จำนวนเด็กตาย ก่อนวัยเรียนทั้งสิ้น	คาดว่าจะเข้าเรียนชั้น ป.๑	
			ปี	จำนวน
๒๕๑๓	๑๓,๔๓๔	๔๔๓	๒๕๒๐	๑๖,๔๔๒
๒๕๑๔	๓๓,๓๒๓	๑,๒๔๓	๒๕๒๑	๒๒,๐๓๐
๒๕๑๕	๑๖,๔๓๐	๔๑๑	๒๕๒๒	๑๘,๕๑๙
๒๕๑๖	๑๖,๔๐๕	๔๓๘	๒๕๒๓	๑๓,๔๖๓
๒๕๑๗	๑๘,๑๑๓	๑,๐๐๕	๒๕๒๔	๑๓,๑๐๘

จากตาราง ๒๕ จะเห็นว่าระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ แนวโน้มของจำนวนเด็กเข้าเกณฑ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือมีประมาณปีละ ๑๖,๒๐๐ คน ถึง ๑๗,๔๐๐ คน แต่ปี ๒๕๒๑ แนวโน้มเด็กนักเรียนเข้าใหม่มีจำนวนสูงกว่าปีอื่นๆ ซึ่งมีจำนวนถึง ๒๒,๐๓๐ คน

๒. การยอดสะสมของจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และประถมศึกษาปีที่ ๕ ในโรงเรียนสังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ข้อมูลได้จากภาพประกอบที่ ๑ หน้า ๓๓ และภาพประกอบที่ ๒ หน้า ๓๖ ปรากฏผลดังตารางข้างล่างคือ.

ตาราง ๒๖ แสดงการยอดของจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนในใหม่ชั้น
ป.๑ และชั้น ป.๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ

ปี	การยอดของจำนวนนักเรียน ที่จะเข้าเรียนชั้น ป.๑	การยอดของจำนวนนักเรียน ที่จะเข้าเรียนชั้น ป.๕
๒๕๒๐	๔๑.๑๑	๔๔.๕
๒๕๒๑	๔๖.๒๐	๕๓.๕
๒๕๒๒	๔๒.๐	๕๗.๐
๒๕๒๓	๔๖.๒	๖๐.๘
๒๕๒๔	๔๒.๔	๖๔.๘
เฉลี่ย	๔๑.๗๘	๕๗.๑

จากตาราง ๒๖ จะเห็นว่าในระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ อัตราการเข้าเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี เฉลี่ยแล้วอัตราเข้า
เรียนใหม่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีร้อยละ ๔๑.๗๘ ของจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
และอัตรานักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีร้อยละ ๕๗.๑ ของจำนวนนักเรียนที่จบชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๔

๓. อัตราสอบไล่ได้และสอบไล่ตกของนักเรียนแต่ละชั้น

จากกาเฉลี่ยร้อยละของอัตราสอบไล่ได้ตามตารางที่ ๒๑ หน้า ๔๒ สามารถหาการเฉลี่ยอัตราสอบไล่ตก ได้โดยใช้สูตร

$$\text{การเฉลี่ยสอบไล่ตก} = ๑๐๐ - \text{การเฉลี่ยสอบไล่ได้}$$

ผลการศึกษาปรากฏว่าได้อัตราสอบไล่ได้และสอบไล่ตกของนักเรียนแต่ละชั้นดังนี้.

ตาราง ๒๓ แสดงอัตราสอบไล่ได้และสอบไล่ตกของนักเรียนแต่ละชั้น

ชั้น	อัตราเฉลี่ยสอบไล่ได้ คิดเป็นร้อยละ	อัตราเฉลี่ยสอบไล่ตก คิดเป็นร้อยละ
ป.๑	๗๘.๑๐	๒๑.๙๐
ป.๒	๘๓.๙๘	๑๖.๐๒
ป.๓	๘๕.๕๑	๑๔.๔๙
ป.๔	๙๕.๑๔	๔.๘๖
ป.๕	๙๑.๗๓	๘.๒๗
ป.๖	๙๔.๗๘	๕.๒๒
ป.๗	๙๗.๙๘	๒.๐๒

จากตาราง ๒๓ จะเห็นว่านักเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ มีอัตราสอบไล่ตกสูงกว่าทุกชั้น คือมีร้อยละ ๒๑.๙๐ อัตราสอบไล่ตกจะน้อยลงเมื่อชั้นสูงขึ้น ในชั้นประโยคของแต่ละระดับ (ชั้น ป.๔ และชั้น ป.๗) จะมีอัตราสอบไล่ตกน้อยกว่าทุกชั้นในระดับการศึกษาเดียวกัน คือชั้นประถมปีที่ ๔ มีอัตราสอบไล่ตกร้อยละ ๔.๘๔ และชั้นประถมปีที่ ๗ มีอัตราสอบไล่ตกร้อยละ ๒.๐๒

๕. การรอยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปีแต่ละชั้น
หาได้โดยนำเอาการรอยละของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ตามตาราง
ที่ ๑๔ - ๒๐ หน้า ๔๑ มาหาค่าเฉลี่ย ปรากฏผลดังตารางข้างล่างคือ

ตาราง ๒๔ แสดงค่าเฉลี่ยรอยละของนักเรียนเพิ่มระหว่างปี

ปี	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ป.๗
๒๕๑๔	๐.๑๑	๐.๓๒	๐.๒๔	๐.๔๒	๐.๐	๐.๐	๐.๐
๒๕๑๕	๑.๔๓	๑.๑๓	๑.๑๐	๐.๖๓	๐.๑๐	๐.๑๗	๐.๑๑
๒๕๑๖	๑.๗๗	๑.๖๑	๑.๒๔	๐.๐๓	๐.๑๗	๐.๑๓	๐.๑๒
๒๕๑๗	๑.๑๘	๑.๔๑	๑.๓๔	๑.๑๖	๐.๖๔	๐.๒๖	๐.๒๕
ค่าเฉลี่ย	๐.๘๗	๐.๘๔	๐.๗๔	๐.๕๖	๐.๒๒	๐.๑๔	๐.๑๒

จากตาราง ๒๔ จะเห็นว่าในระหว่างปีโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มีนักเรียน
เพิ่มขึ้นทุกชั้น นักเรียนระดับประถมต้นมีอัตราเพิ่มระหว่างปีมากกว่าระดับประถมปลายและ
อัตรารอยละของนักเรียนเพิ่มระหว่างปีจะมีค่าน้อยลงตามระดับชั้นที่สูงขึ้น คือนักเรียนชั้น
ประถมปีที่ ๑ มีอัตราเฉลี่ยนักเรียนเพิ่มระหว่างปีรอยละ ๐.๘๗ และอัตราอัตราเพิ่มของ
นักเรียนจะมีค่าน้อยลงตามลำดับจนถึงชั้นประถมปีที่ ๗ มีอัตราเฉลี่ยนักเรียนเพิ่มระหว่างปี
รอยละ ๐.๑๒

๕. จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างปี ๒๕๑๙ - ๒๕๒๓

หาได้จากจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างปี ๒๕๑๙ - ๒๕๒๓ คูณด้วยอัตราเฉลี่ยการสอบไล่ได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ คือร้อยละ ๙๕.๑๔ (จากตารางที่ ๒๙ หน้า ๕๓) ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปี ๒๕๑๙ จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในปี ๒๕๒๐ เด็กที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปี ๒๕๒๐ จะเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในปี ๒๕๒๑ เช่นนี้เรื่อยไปจนถึงเด็กที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปี ๒๕๒๓ จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในปี ๒๕๒๔

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถหาแนวโน้มจำนวนนักเรียนได้โดยใช้สูตรของ Wronski ผลการคำนวณได้จำนวนนักเรียนแต่ละชั้นดังนี้.

แนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หาได้จาก จำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งสิ้น คูณด้วยค่าร้อยละของนักเรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ แล้วรวมด้วยจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ตกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในปีก่อน (นักเรียนที่สอบไล่ตกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในปี ๒๕๑๙ จะเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ อีกในปี ๒๕๒๐) และจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ผลการคำนวณได้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ดังนี้.

ตาราง ๒๔ แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๖๔

ปี	จำนวนนักเรียนเขา เกษมสัน ป.๑ ทั้ง สิ้น (๑)	การยอดสะสมของนัก เรียนที่คาดว่าจะ เขาเรียนชั้น ป.๑ (๒)	จำนวนนักเรียนจะ เขาเรียนชั้น ป.๑ ในองค์การฯ (๓)	จำนวนนักเรียนที่ สอบไล่ตกในปีก่อน (ที่เรียนซ้ำชั้น) (๔)	จำนวนนักเรียน เพิ่มระหว่างปี (๕)	จำนวนนักเรียนชั้น ป.๑ ในปีถัดไป		
						จำนวน ทั้งสิ้น (๖)	จำนวนสอบไล่ ตกเรียนซ้ำชั้น (๗)	จำนวนสอบไล่ ได้ชั้น ป.๒ (๘)
๒๕๑๓	-	-	-	-	-	๒๐,๙๓๘	๔,๔๘๕	๑๖,๓๕๓
๒๕๑๔	๑๓,๐๑๔	๕๐,๕๐	๑๔,๕๐๑	๔,๕๘๕	๑๓๓	๒๐,๑๕๙	๔,๔๑๔	๑๕,๗๔๕
๒๕๑๕	๑๕,๓๑๒	๕๐,๙๕	๑๔,๕๑๔	๔,๕๑๔	๑๒๒	๑๘,๓๙๕	๔,๑๑๒	๑๔,๒๘๓
๒๕๑๖	๑๖,๙๕๒	๕๑,๑๑	๑๕,๔๓๒	๔,๑๑๒	๑๓๐	๑๙,๓๒๕	๔,๓๒๕	๑๕,๐๐๐
๒๕๑๗	๒๒,๐๓๐	๕๑,๒๐	๒๐,๐๙๑	๔,๓๒๕	๒๑๒	๒๔,๖๓๑	๕,๓๙๔	๑๙,๒๓๗
๒๕๑๘	๑๘,๔๑๕	๕๒,๐๐	๑๓,๐๓๓	๕,๓๙๔	๑๙๕	๒๒,๖๒๖	๔,๕๕๕	๑๘,๐๗๑
๒๕๑๙	๑๗,๙๖๓	๕๒,๒๐	๑๖,๕๖๕	๔,๕๕๕	๑๘๓	๒๑,๓๐๓	๔,๓๕๓	๑๖,๙๕๐
๒๕๒๐	๑๗,๑๐๘	๕๒,๔๐	๑๕,๘๐๓	๔,๓๕๓	๑๗๕	๒๐,๓๓๘	๔,๕๔๑	๑๖,๐๙๗

หมายเหตุ: วัชคำนวณแนวโน้มจำนวนนักเรียน ภูมิภาคบวก หน้า (๑)

จากตาราง ๒๔ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘ มีจำนวนลดลงทุกปี คือปี ๒๕๑๗ มีนักเรียนจำนวน ๒๐,๘๓๗ คน และปี ๒๕๑๘ มีนักเรียนจำนวน ๑๘,๗๕๕ คน ในช่วงของการวิจัย ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปี ๒๕๒๑ มีจำนวน ๒๔,๖๓๑ คน ซึ่งเป็นปีที่มีนักเรียนมากกว่าปีอื่นๆ แล้วจำนวนนักเรียนจะลดลงจนถึงปี ๒๕๒๔ มีจำนวน ๒๐,๗๓๘ คน แนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เฉลี่ยมีประมาณปีละ ๒๑,๘๘๓ คน เป็นที่น่าสังเกตคือองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกสามารถรับนักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้มากขึ้นทุกปี ก็ในปี ๒๕๒๐ สามารถรับไคร้อยละ ๘๑.๑๑ ของจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ทั้งหมด และปีสุดท้ายของการวิจัย (ปี ๒๕๒๔) สามารถรับไคร้อยละ ๘๖.๔๐ ของจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ทั้งหมด

แนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ หาได้จากผลรวมของ จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในปีก่อน (นักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปี ๒๕๒๐ ได้จากจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้จากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในปี ๒๕๑๙), จำนวนนักเรียนสอบไล่ตกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในปีก่อน (นักเรียนที่สอบไล่ตกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปี ๒๕๑๙ จะเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ อีกในปี ๒๕๒๐) และจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ผลการคำนวณได้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ดังนี้.

จากตาราง ๓๐ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ มีจำนวนเพิ่มขึ้นถึงปี ๒๕๒๖ มีนักเรียนจำนวน ๒๖,๓๙๔ คน ซึ่งเป็นปีที่มีนักเรียนมากที่สุด แล้วจำนวนนักเรียนจะลดลงถึงปี ๒๕๒๘ มีนักเรียนจำนวน ๒๐,๕๔๔ คน คาดว่าระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ จะมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เฉลี่ยประมาณปีละ ๓๐,๑๓๒ คน

แนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ หาได้จาก ผลรวมของจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้จากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในปีก่อน (นักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปี ๒๕๒๐ ได้จากจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในปี ๒๕๑๙), จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ตกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในปีก่อน (นักเรียนที่สอบไล่ตกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปี ๒๕๑๙ จะเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ อีกในปี ๒๕๒๐) และจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ผลการคำนวณได้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ดังนี้.

ตาราง ๓๑ แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๓ ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ปี	จำนวนนักเรียนที่สอบได้จากชั้น ป.๒ ในปีก่อน (๑)	จำนวนนักเรียนที่สอบโลกในปีก่อน (ที่เรียนซ้ำชั้น) (๒)	จำนวนนักเรียนที่ระหวางปี (๓)	จำนวนนักเรียนชั้น ป.๓ ในปีถัดไป		
				จำนวนทั้งสิ้น (๔)	จำนวนนักเรียนที่สอบโลกเรียนซ้ำชั้น (๕)	จำนวนนักเรียนที่สอบได้ขึ้นไปเรียนชั้น ป.๓ (๖)
๒๕๖๑	-	-	-	๑๓,๕๐๓	๒,๕๓๖	๑๐,๙๖๗
๒๕๖๒	๑๕,๓๐๔	๒,๕๓๖	๑๓๖	๑๓,๕๓๖	๒,๖๐๔	๑๐,๙๓๒
๒๕๖๓	๑๖,๓๖๑	๒,๖๐๔	๑๔๐	๑๔,๐๖๕	๒,๗๖๖	๑๑,๓๐๓
๒๕๖๔	๑๕,๙๓๐	๒,๗๖๖	๑๓๘	๑๔,๘๗๐	๒,๘๓๔	๑๒,๐๓๖
๒๕๖๕	๑๕,๐๑๐	๒,๗๖๖	๑๓๑	๑๓,๘๗๓	๒,๘๘๙	๑๐,๙๘๔
๒๕๖๖	๑๕,๔๙๓	๒,๘๘๙	๑๓๓	๑๔,๕๑๕	๒,๖๓๙	๑๑,๘๗๖
๒๕๖๗	๑๔,๙๙๕	๒,๖๓๙	๑๕๕	๑๔,๕๖๙	๓,๑๖๘	๑๑,๔๐๑
๒๕๖๘	๑๔,๐๐๐	๓,๑๖๘	๑๕๖	๑๔,๓๒๔	๓,๐๘๔	๑๑,๒๔๐

หมายเหตุ วิธีคำนวณแนวโน้มจำนวนนักเรียน ภูมิภาคผนวก หน้า (๒)

จากตาราง ๓๑ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียน
สังกัดองค์การฯ ปี ๒๕๒๓ มีนักเรียนจำนวน ๒๑,๕๕๒ คน ซึ่งเป็นปีที่มีย่านนักเรียนมาก
กว่าปีอื่นๆ และในปี ๒๕๒๔ จำนวนนักเรียนน้อยกว่าปี ๒๕๒๓ เล็กน้อยคือมีจำนวน
๒๑,๒๔๔ คน ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ คาดว่าจะมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
เฉลี่ยประมาณปีละ ๑๙,๕๖๙ คน

แนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ หาได้จาก ผลรวมของจำนวน
นักเรียนที่สอบไล่ได้จากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในปีก่อน (นักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ปี ๒๕๒๐ ได้จากจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้จากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในปี ๒๕๑๙),
จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ตกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ในปีก่อน (นักเรียนที่สอบไล่ตกชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๔ ปี ๒๕๑๙ จะเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ อีกในปี ๒๕๒๐) และจำนวน
นักเรียนเพิ่มระหว่างปี ผลการคำนวณได้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ดังนี้.

ตาราง ๓๖ แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๔ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้จากชั้น ป.๓ ในปีก่อน	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ตกในปีก่อน (ที่เรียนซ้ำชั้น)	จำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี	จำนวนนักเรียนชั้น ป.๔ ในปีถัดไป		
	(๑)	(๒)	(๓)	จำนวนทั้งสิ้น	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ตกเรียนซ้ำชั้น	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ขึ้นไปเรียนชั้น ป.๕
		(๑)	(๒)	(๔)	(๕)	(๖)
๒๕๑๗	-	-	-	๑๓,๗๑๒	๖๖๖	๑๓,๐๔๖
๒๕๑๘	๑๔,๕๗๑	๖๖๖	๔๗	๑๕,๒๗๔	๗๖๔	๑๔,๕๑๐
๒๕๑๙	๑๕,๓๖๘	๗๖๔	๕๐	๑๖,๑๘๒	๗๘๔	๑๕,๔๐๐
๒๕๒๐	๑๖,๓๐๓	๗๘๔	๕๕	๑๗,๑๔๒	๘๓๕	๑๖,๓๐๗
๒๕๒๑	๑๖,๑๓๘	๘๓๕	๕๕	๑๗,๐๒๘	๘๖๔	๑๖,๑๖๔
๒๕๒๒	๑๖,๒๘๔	๘๖๔	๕๐	๑๖,๖๐๓	๙๐๗	๑๕,๖๙๖
๒๕๒๓	๑๖,๕๘๐	๙๐๗	๕๑	๑๖,๕๓๘	๙๐๐	๑๕,๖๓๘
๒๕๒๔	๑๖,๔๖๔	๙๐๐	๑๐๗	๑๖,๕๗๑	๙๕๑	๑๕,๕๒๐

หมายเหตุ วิธีคำนวณแนวโน้มจำนวนนักเรียน คูณภาคผนวก หน้า (๖)

จากตาราง ๓๒ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ปี ๒๕๒๐ มีนักเรียนจำนวน ๑๙,๑๘๖ คน จำนวนนักเรียนจะลดลงถึงปี ๒๕๒๒ มีนักเรียนจำนวน ๑๖,๒๐๓ คน ซึ่งเป็นปีที่มีนักเรียนน้อยที่สุดในช่วงของการวิจัย ในปี ๒๕๒๔ มีนักเรียนมากที่สุดคือมีจำนวน ๑๙,๓๙๑ คน คาดว่าระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ จะมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เฉลี่ยประมาณปีละ ๑๙,๒๕๙ คน

แนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หาได้จาก ผลรวมของจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในปีก่อน (นักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปี ๒๕๑๙ จะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในปี ๒๕๒๐) คูณด้วยค่าร้อยละของนักเรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ แล้วรวมด้วยจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในปีก่อน (นักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปี ๒๕๑๙ จะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ อีกในปี ๒๕๒๐) และจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ผลการคำนวณได้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ดังนี้.

ตาราง ๓๓ แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๓๔

ปี	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้น ป.๔ ปีถัดไป (๑)	การขยายตัวของโรงเรียนที่คาดว่าจะมีนักเรียนชั้น ป.๕ (๒)	จำนวนนักเรียนจะเข้าเรียนชั้น ป.๕ ของโรงเรียนต่าง ๆ ในองค์กรฯ (๓)	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้น ป.๕ (๔)	จำนวนนักเรียนที่เพิ่มระหว่างปี (๕)	จำนวนนักเรียนชั้น ป.๕ ในปีถัดไป		
						จำนวนทั้งสิ้น (๖)	จำนวนสอบไล่ที่เรียนชั้น ป.๕ (๗)	จำนวนสอบไล่ได้ชั้น ป.๕ (๘)
๒๕๑๓	-	-	-	-	-	๕,๖๐๖	๔๖๓	๕,๑๔๓
๒๕๑๔	๑๓,๐๔๖	๔๒๐.๖	๕,๕๔๓	๔๖๓	๑๓	๖,๐๓๓	๔๙๔	๕,๕๓๙
๒๕๑๕	๑๔,๙๖๐	๔๖๐.๕	๖,๙๕๖	๔๙๔	๑๖	๗,๔๓๓	๖๑๕	๖,๘๑๘
๒๕๑๖	๑๕,๔๓๕	๔๙๐.๕	๗,๖๔๐	๖๑๕	๑๘	๘,๒๕๖	๖๘๔	๗,๕๗๒
๒๕๑๗	๑๖,๓๕๑	๕๓๐.๕	๘,๓๔๓	๖๘๔	๒๐	๙,๐๕๑	๗๔๑	๘,๓๑๐
๒๕๑๘	๑๖,๖๓๙	๕๓๐.๐	๙,๒๕๖	๗๔๑	๒๒	๑๐,๐๕๙	๘๓๑	๙,๒๒๘
๒๕๑๙	๑๗,๔๑๖	๖๐๐.๘	๙,๓๕๖	๘๓๑	๒๒	๑๐,๖๒๕	๘๔๕	๙,๗๘๐
๒๕๒๐	๑๘,๖๕๕	๖๔๐.๘	๑๐,๑๕๖	๘๔๕	๒๔	๑๑,๐๑๕	๙๑๐	๑๐,๑๐๕

หมายเหตุ วิธีคำนวณแนวโน้มจำนวนนักเรียน คูณด้วย ๓ (๓)

จากตาราง ๓๓ จะเห็นว่าระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีประมาณ ๑๕,๔๐๐ คน ถึง ๑๖,๓๐๐ คน องค์การฯ สามารถรับเข้าเรียนได้ร้อยละ ๔๘.๕ ในปี ๒๕๒๐ และรับเพิ่มขึ้นทุกปีจนถึงปี ๒๕๒๔ สามารถรับเข้าเรียนได้ร้อยละ ๖๔.๘ ในช่วงของการวิจัยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ มีนักเรียนจำนวน ๘,๒๗๖ คน และปีสุดท้ายของการวิจัย (ปี ๒๕๒๔) มีนักเรียนจำนวน ๑๑,๐๑๕ คน เฉลี่ยแล้วจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ มีประมาณร้อยละ ๘,๔๐๕ คน

แนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หาได้จาก ผลรวมของจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในปีก่อน (นักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปี ๒๕๒๐ ได้จากจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้จากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในปี ๒๕๑๙), จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ทุกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในปีก่อน (นักเรียนที่สอบไล่ได้ทุกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปี ๒๕๑๙ จะเรียนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อีกในปี ๒๕๒๐) และจำนวนนักเรียนจบระหว่างปี ผลการคำนวณได้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ดังนี้.

จากตาราง ๓๔ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรฯ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ก็ปี ๒๕๖๐ มีจำนวน ๙,๑๖๔ คน ปี ๒๕๖๑ มีนักเรียนจำนวน ๙,๔๙๙ คน จนถึงปี ๒๕๖๔ มีนักเรียนจำนวน ๙,๕๐๐ คน เฉลี่ยแล้วระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีประมาณปีละ ๔,๙๙๐ คน

แนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ หาได้จาก ผลรวมของจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในปีก่อน (นักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ ปี ๒๕๖๐ ได้จากจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้จากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในปี ๒๕๕๙) , จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ทุกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ ในปีก่อน (นักเรียนที่สอบไล่ได้ทุกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ ปี ๒๕๕๙ จะเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ อีกในปี ๒๕๖๐) และจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี ผลการคำนวณได้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ ดังนี้.

ตาราง ๓๕ แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้จากชั้น ป.๖ ในปีก่อน (๑)	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ตกในปีก่อน (ที่เรียนซ้ำชั้น) (๒)	จำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปี (๓)	จำนวนนักเรียนชั้น ป.๗ ในปีถัดไป		
				จำนวนทั้งสิ้น (๔)	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ตกเรียนซ้ำชั้น (๕)	จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ (เรียนจบชั้น ป.๗) (๖)
๒๕๑๙	-	-	-	๒,๘๔๘	๕๔	๒,๘๔๐
๒๕๑๘	๔,๐๖๔	๕๘	๔	๔,๐๘๖	๘๒	๔,๐๐๔
๒๕๑๗	๕,๐๘๑	๘๒	๖	๕,๑๖๙	๑๐๔	๕,๐๖๕
๒๕๒๐	๕,๕๒๐	๑๐๔	๗	๕,๖๓๑	๑๑๓	๕,๕๑๘
๒๕๒๑	๖,๗๙๔	๑๑๓	๘	๖,๙๑๕	๑๓๕	๖,๗๘๐
๒๕๒๒	๗,๕๖๑	๑๓๕	๙	๗,๖๙๕	๑๕๕	๗,๕๔๐
๒๕๒๓	๘,๖๒๔	๑๕๕	๑๐	๘,๗๘๙	๑๗๗	๘,๖๑๒
๒๕๒๔	๙,๖๑๒	๑๗๗	๑๑	๙,๘๐๐	๑๘๙	๙,๖๑๑

หมายเหตุ วิธีคำนวณแนวโน้มจำนวนนักเรียน คูณ คณวาท หน้า (๒)

จากตาราง ๓๕ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ ในโรงเรียน
สังกัดองค์การฯ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ก่อปี ๒๕๒๐ มีนักเรียนจำนวน ๔,๖๓๑ คน
ปี ๒๕๒๑ มีนักเรียนจำนวน ๖,๙๑๕ คน จนถึงปี ๒๕๒๔ มีนักเรียนจำนวน ๙,๔๐๐ คน
เฉลี่ยแล้วระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ มีประมาณปีละ
๙,๖๘๘ คน

แนวโน้มจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ได้จากตาราง ๒๙ - ๓๕ มีจำนวนนักเรียน
ดังนี้.

ตาราง ๓๖ แสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ปี ชั้น	จำนวนนักเรียน					
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ค่าเฉลี่ย
ป.๑	๑๔,๗๖๕	๒๔,๖๓๑	๒๒,๖๖๖	๒๑,๙๐๙	๒๐,๗๓๘	๒๑,๘๔๓
ป.๒	๑๗,๘๖๘	๑๘,๔๔๔	๒๒,๓๗๔	๒๑,๔๒๘	๒๐,๕๔๔	๒๐,๑๓๖
ป.๓	๑๘,๘๗๐	๑๗,๘๗๓	๑๘,๒๑๔	๒๑,๕๙๒	๒๑,๒๘๔	๑๙,๕๖๗
ป.๔	๑๗,๑๘๖	๑๗,๐๖๘	๑๖,๒๐๓	๑๖,๔๕๘	๑๔,๓๗๑	๑๗,๒๕๗
รวม	๗๓,๖๘๙	๗๘,๐๒๐	๗๙,๔๕๗	๘๑,๑๘๕	๘๑,๙๒๗	-
ป.๕	๘,๒๗๖	๙,๔๕๑	๑๐,๐๕๙	๑๐,๒๖๕	๑๑,๐๑๕	๙,๘๐๕
ป.๖	๗,๑๔๘	๗,๙๗๗	๙,๐๘๘	๙,๗๑๙	๙,๕๐๐	๘,๗๗๐
ป.๗	๕,๖๓๑	๖,๙๑๕	๗,๗๐๙	๘,๗๘๙	๙,๕๐๐	๗,๖๘๘
รวม	๒๑,๐๕๕	๒๔,๓๔๓	๒๖,๘๖๖	๒๘,๗๗๓	๓๐,๓๑๕	-

จากตาราง ๓๖ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีทั้งระดับประถมศึกษาและ ประถมปลาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปี ๒๕๖๑ มีจำนวนมากกว่าปีอื่นๆ จึงทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปี ๒๕๖๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปี ๒๕๖๓ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปี ๒๕๖๔ มีจำนวนมากกว่าปีอื่นๆ ด้วย ระดับประถมต้น ปี ๒๕๖๐ มีนักเรียนจำนวน ๗๓,๖๘๙ คน ปี ๒๕๖๑ มีนักเรียนจำนวน ๗๘,๐๒๐ คน จะเห็นว่ามึนักเรียนเพิ่มขึ้นถึง ๔,๔๓๑ คน

ปี ๒๕๖๔ จะมีนักเรียนมากถึง ๔๑,๙๒๙ คน แต่มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ เพียง ๙๔๖ คน ในระดับประถมปลาย (ชั้น ป.๕ - ๙) จำนวนนักเรียน ปี ๒๕๖๐ มีจำนวน ๒๑,๐๙๕ คน และมีนักเรียนเพิ่มขึ้นประมาณปีละ ๒,๐๐๐ คน ทุกปีจนถึงปี ๒๕๖๔ มีนักเรียนจำนวน ๖๐,๓๑๕ คน เป็นที่น่าสังเกตในแต่ละปีจำนวนนักเรียนจะน้อยลงเมื่อเรียนชั้นสูงขึ้นทั้งระดับประถมต้นและประถมปลาย

การศึกษาหาแนวโน้มความต้องการครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ กองอำนวยการขอข้อมูลต่อไปนี้.

๑. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๒. จำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ปี ๒๕๖๓) แยกตามวุฒิและระดับที่ทำการ

สอน

๓. อัตราสูญเสียครู แยกตามระดับที่ทำการสอน

๔. เกณฑ์ในการรับบรรจุครู

ผลการศึกษาก่อนหน้า

๑. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ข้อมูลได้จากตารางที่ ๓๖ หน้า ๙๐ ปรากฏจำนวนนักเรียนระดับประถมต้น
และประถมปลาย ดังนี้คือ.

ตาราง ๓๗ แสดงจำนวนนักเรียนระดับประถมต้นและประถมปลายในโรงเรียน
สังกัดองค์การฯ

ปี	จำนวนนักเรียน ระดับประถมต้น	จำนวนนักเรียน ระดับประถมปลาย	รวม
๒๕๒๐	๗๓,๖๘๙	๒๑,๐๗๕	๙๔,๗๖๔
๒๕๒๑	๗๘,๐๒๐	๒๔,๓๔๓	๑๐๒,๓๖๓
๒๕๒๒	๗๙,๔๒๒	๒๖,๘๖๖	๑๐๖,๒๘๘
๒๕๒๓	๘๑,๑๘๕	๒๘,๗๓๓	๑๐๙,๙๑๘
๒๕๒๔	๘๑,๙๓๗	๓๐,๓๑๕	๑๑๒,๒๕๒
รวม	๓๙๔,๒๔๓	๑๓๑,๓๑๒	๕๒๕,๕๕๕

จากตาราง ๓๗ จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ
ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี คือในปี ๒๕๒๐ มีจำนวน
นักเรียนทั้งสิ้น (ระดับประถมต้นและประถมปลาย) ประมาณ ๙๕,๐๐๐ คน ในปี
๒๕๒๔ มีจำนวนนักเรียนประมาณ ๑๑๒,๐๐๐ คน จำนวนนักเรียนระดับประถมต้น
มีมากกว่าระดับประถมปลายประมาณ ๓ เท่าทุกปี

๒. จำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ปี ๒๕๑๙) แยกตามวุฒิและระดับที่ทำการสอน

โดยข้อมูลจากการางที่ ๒๓ หน้า ๔๔ ซึ่งปรากฏว่าครูสังกัดองค์การฯ มีวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. และไม่มีวุฒิกว่อกจำนวนมาก เพื่อให้การคำนวณสอดคล้องกับเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาที่กำหนดวุฒิกว่ที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาควรมีวุฒิป.กศ. หรือเทียบเท่าเป็นอย่างต่ำ ในการศึกษากว่ครั้งนี้จึงได้รวมจำนวนครูวุฒิป.กศ. หรือเทียบเท่าและวุฒิกว่อื่นๆ ไว้กว่กัน ปรากฏผลดังการางคือ.

การาง ๓๘ แสดงจำนวนครู แยกตามวุฒิและระดับที่ทำการสอน ปี ๒๕๑๙

วุฒิกว่	ระดับประถมศน		ระดับประถมปลาย	
	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	๙๙	๓.๓๙	๕๖	๑๘.๑๑
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	๖๖/๓	๒๙.๐๖	๒๔๐	๘๕.๒๙
ป.กศ. หรือเทียบเท่าและอื่นๆ	๑,๕๔๑	๖๙.๕๙	๑๙๔	๓๖.๖๐
รวม	๒,๒๘๑	๑๐๐	๕๓๐	๑๐๐

จากการาง ๓๘ จะเห็นว่าในปี ๒๕๑๙ ครูสังกัดองค์การฯ มีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน ๒,๘๑๑ คน เป็นครูที่ทำการสอนระดับประถมศน จำนวน ๒,๒๘๑ คน สอนระดับประถมปลาย จำนวน ๕๓๐ คน เมื่อเทียบอัตราส่วนร้อยละแล้ว ครูวุฒิปริญญาตรีและอนุปริญญาที่ทำการสอนระดับประถมปลายมีจำนวนมากกว่าที่สอนในระดับประถมศน และครูวุฒิป.กศ. หรือต่ำกว่าที่สอนระดับประถมปลายมีน้อยกว่าที่สอนในระดับประถมศน

แสดงว่าครูที่สอนระดับประถมปลายส่วนมากมีวุฒิสูงกว่าครูที่สอนในระดับประถมต้น

๓. อัตราสูญเสียครู แยกตามระดับที่ทำการสอน

จากตารางที่ ๔๔ หน้า ๔๕ โคคาเฉลี่ยการสูญเสียครู ระดับประถมต้น ร้อยละ ๓.๓ และระดับประถมปลาย ร้อยละ ๔.๔

๔. เกณฑ์ในการรับบรรจุครู

การรับบรรจุครูใช้เกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาที่กำหนดไว้ คืออัตราส่วนครูต่อนักเรียน ในระดับประถมต้น เท่ากับ ๑ : ๓๐ และระดับประถมปลาย เท่ากับ ๑ : ๒๕ ดังนั้นในการหาจำนวนครูที่ควรจะมีแต่ละปี ระดับประถมต้นใช้ค่า ๓๐ ระดับประถมปลายใช้ค่า ๒๕ ไปหารจำนวนนักเรียนในตารางที่ ๓๗ หน้า ๓๒ จำนวนครูที่ต้องการรับบรรจุเพิ่มแต่ละปีแยกเป็นอัตราส่วนตามวุฒิได้ดังนี้ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า : อนุปริญญา หรือเทียบเท่า : ป.กศ. หรือเทียบเท่า ระดับประถมต้นมีอัตราส่วนร้อยละ ๑ : ๑๕ : ๘๔ และระดับประถมปลายวุฒิครูคังกล่าวมีอัตราส่วนร้อยละ ๕ : ๔๕ : ๕๐ .

จากข้อมูลดังกล่าวนำมาหาแนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ได้โดยใช้สูตรของ OECD แยกคำนวณเป็นระดับประถมต้นและประถมปลายได้ดังนี้.

แนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มระดับประถมต้นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกหาได้จาก จำนวนนักเรียนระดับประถมต้นทั้งหมด (ป.๑ ถึง ป.๔) หารด้วย ๓๐ แล้วหักออกด้วยจำนวนครูที่มีอยู่ บวกด้วยจำนวนครูที่สูญเสีย ผลการคำนวณได้แนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มระดับประถมต้นดังนี้.

ตาราง ๓๙ แสดงแนวโน้มจำนวนการเพิ่มระดับประถมคน ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	จำนวนครูที่มี ประจำ (๑)	จำนวนครูที่มีอยู่ (๒)	จำนวนครูที่ สูญเสีย (๓)	จำนวนครูที่ ต้องการเพิ่ม (๔)	วิเทศครูของการเพิ่ม (๕)		
					ปริญญาตรี	อนุปริญญา	ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า
๒๕๑๓	๔,๓๘๖	๒,๕๘๑	๓๕	๑๔๐	๑	๒๒	๑๑๓
๒๕๑๔	๒,๔๔๓	๒,๓๘๖	๓๓	๑๓๔	๒	๒๒	๑๕๐
๒๕๑๕	๒,๔๓๖	๒,๔๔๓	๘๐	๒๐	๐	๑๓	๕๕
๒๕๒๐	๒,๔๕๖	๒,๔๓๖	๘๐	๑๐๐	๑	๑๕	๘๔
๒๕๒๑	๒,๖๐๑	๒,๔๕๖	๘๑	๒๒	๒	๓๔	๑๕๐
๒๕๒๒	๒,๖๔๓	๒,๖๐๑	๘๕	๑๓๑	๑	๒๐	๑๑๐
๒๕๒๓	๒,๓๐๖	๒,๖๔๓	๘๓	๑๖๖	๑	๒๓	๑๒๒
๒๕๒๔	๒,๓๒๔	๒,๓๐๖	๘๔	๑๑๑	๑	๑๓	๕๓

หมายเหตุ: วิเคราะห์แนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่ม ฤดูกาลมาก หน้า (๔)

จากตาราง ๓๔ จะเห็นว่าจำนวนครูระดับประถมต้นขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดสิงห์บุรี ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ครูที่ควรจะมีคิดตามอัตราส่วนครูต่อนักเรียนแล้ว ปี ๒๕๒๐ ควรจะมีครูจำนวน ๒,๔๔๖ คน ปี ๒๕๒๑ ควรจะมีครูจำนวน ๓,๖๐๑ คน ปี ๒๕๒๒ ควรจะมีครูจำนวน ๒,๖๔๙ คน ปี ๒๕๒๓ ควรจะมีครูจำนวน ๒,๙๐๒ คน และปี ๒๕๒๔ ควรจะมีครูจำนวน ๒,๙๖๘ คน เมื่อพิจารณาจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มเติมแต่ละปีแล้ว ปี ๒๕๒๑ ต้องการครูเพิ่มมากกว่าปีอื่นๆ คือจำนวน ๒๒๖ คน แยกเป็นครูปริญญาตรี จำนวน ๒ คน อนุปริญญาจำนวน ๓๔ คน ป.กศ. หรือเทียบเท่าจำนวน ๑๙๐ คน โดยเฉลี่ยแล้วระดับประถมต้นต้องการครูเพิ่มประมาณปีละ ๑๔๐ คน

แนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการ เติมระดับประถมปลายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรีได้จาก จำนวนนักเรียนระดับประถมปลายทั้งหมด (ป.๕ ถึง ป.๗) หารด้วย ๒๔ แล้วหักออกด้วยจำนวนครูที่มีอยู่ และบวกด้วยจำนวนครูที่สูญเสียไป ผลการคำนวณแนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการ เติมระดับประถมปลายมีดังนี้.

ตาราง ๘๐ แสดงแนวโน้มจำนวนครูที่ของการเพิ่มระดับประถมศึกษา ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	จำนวนครูที่ การจะมี (๑)	จำนวนครูที่มี (๒)	จำนวนครูที่ สูญเสีย (๓)	จำนวนครูที่ ของการเพิ่ม (๔)	จำนวนครูที่ของการเพิ่ม (๕)		
					ป.กศ.	หรือเทียบเท่า	
๒๕๑๑	๕๑๐	๕๓๐	๒๕	๕	-	๑	๘
๒๕๑๔	๖๒๐	๕๑๐	๒๔	๑๓๔	๓	๖๐	๖๗
๒๕๑๕	๗๔๗	๖๒๐	๓๐	๑๔๗	๔	๗๑	๗๔
๒๕๒๐	๔๘๓	๙๔๙	๓๕	๑๓๑	๖	๖๐	๖๕
๒๕๒๑	๕๗๔	๘๘๓	๓๕	๑๗๐	๘	๙๗	๘๕
๒๕๒๒	๑,๐๗๕	๙๙๔	๘๖	๑๘๗	๗	๖๗	๙๓
๒๕๒๓	๑,๑๔๙	๑,๐๙๕	๕๑	๑๖๕	๖	๕๗	๖๒
๒๕๒๔	๑,๓๑๓	๑,๑๔๙	๕๕	๑๑๔	๕	๕๓	๖๐

หมายเหตุ วิธีคำนวณแนวโน้มจำนวนครูที่ของการเพิ่ม ดูภาคผนวก หน้า (๘)

จากตาราง ๔๐ จะเห็นว่าจำนวนครูระดับประถมปลายขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ครูที่ควรจะมีคิดตามอัตราส่วนครูตอ
นักเรียนแล้ว ปี ๒๕๒๐ ควรจะมีครูจำนวน ๔๔๑ คน ปี ๒๕๒๑ ควรจะมีครูจำนวน ๔๙๔ คน
ปี ๒๕๒๒ ควรจะมีครูจำนวน ๑,๐๙๕ คน ปี ๒๕๒๓ ควรจะมีครูจำนวน ๑,๑๔๙ คน และ
ปี ๒๕๒๔ ควรจะมีครูจำนวน ๑,๒๑๒ คน เมื่อพิจารณาครูที่ต้องการเพิ่มแต่ละปีแล้ว
ปี ๒๕๒๑ ต้องการครูเพิ่มมากกว่าปีอื่นๆ คือจำนวน ๑๙๐ คน แยกเป็นวุฒิ ปริญญาตรี
จำนวน ๔ คน อนุปริญญาจำนวน ๙๙ คน ป.กศ. หรือเทียบเท่าจำนวน ๘๕ คน
โดยเฉลี่ยแล้วระดับประถมปลายต้องการครูเพิ่มประมาณปีละ ๑๔๐ คน

แนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ แต่ละปี จากตารางที่ ๓๙ - ๔๐ มีจำนวนดังนี้.

ตาราง ๔๑ แสดงแนวโน้มจำนวนครูที่ของการเพิ่มของการบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	ระดับประถมต้น				ระดับประถมปลาย			
	จำนวนครู ที่ควรจะมี	จำนวนครูที่ ของการเพิ่ม	วิเทศครูที่ของการรับบรรจุ		จำนวนครู ที่ควรจะมี	จำนวนครูที่ ของการเพิ่ม	วิเทศครูที่ของการรับบรรจุ	
			ปริญญาตรี	อนุปริญญา ป.กศ./เทียบเท่า			ปริญญาตรี	อนุปริญญา ป.กศ./เทียบเท่า
๒๕๒๐	๒,๔๕๖	๑๐๐	๑	๑๕	๔๔๓	๑๓๑	๖	๖๐
๒๕๒๑	๒,๖๐๑	๒๒๖	๒	๓๔	๕๗๔	๑๗๐	๔	๙๗
๒๕๒๒	๒,๖๔๗	๑๓๑	๑	๒๐	๑,๐๗๔	๑๔๗	๗	๖๗
๒๕๒๓	๒,๗๐๖	๑๔๖	๑	๒๓	๑,๑๔๙	๑๒๕	๖	๕๗
๒๕๒๔	๒,๗๒๔	๑๑๑	๑	๑๗	๑,๒๑๒	๑๑๔	๕	๕๓
รวม	-	๗๑๔	๖	๑๐๔	-	๖๙๑	๓๒	๓๔๕

จากตาราง ๔๑ จะเห็นว่าแนวโน้มความต้องการครูขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ มีความต้องการครูเพิ่มทุกปีทั้งระดับ
ประถมต้นและประถมปลาย ปี ๒๕๒๑ มีความต้องการครูเพิ่มมากกว่าปีอื่นๆ ทั้ง ๒ ระดับ
คือระดับประถมต้นต้องการครูเพิ่มจำนวน ๒๖๖ คน แยกเป็นวุฒิ ปรียญตรีจำนวน ๒ คน
อนุปริญญาจำนวน ๓๔ คน ป.กศ. หรือเทียบเท่าจำนวน ๑๔๐ คน ระดับประถมปลาย
ต้องการครูเพิ่มจำนวน ๑๙๐ คน แยกเป็นวุฒิ ปรียญตรีจำนวน ๔ คน อนุปริญญาจำ
นวน ๙๙ คน ป.กศ. หรือเทียบเท่าจำนวน ๔๕ คน

ในช่วง ๕ ปีของการวิจัยนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกต้องการครู
เพิ่มทั้ง ๒ ระดับจำนวน ๑,๔๐๕ คน ระดับประถมต้นต้องการครูเพิ่มจำนวน ๙๑๔ คน
แยกเป็นวุฒิ ปรียญตรีจำนวน ๖ คน อนุปริญญาจำนวน ๑๐๔ คน ป.กศ. หรือเทียบ
เท่าจำนวน ๕๔๔ คน ระดับประถมปลายต้องการครูเพิ่มจำนวน ๖๔๑ คน แยกเป็น
วุฒิ ปรียญตรีจำนวน ๓๒ คน อนุปริญญาจำนวน ๓๑๔ คน และ ป.กศ. หรือเทียบ
เท่าจำนวน ๓๔๕ คน เฉลี่ยแล้วองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกต้องการครูเพิ่มทั้ง
๒ ระดับประมาณปีละ ๒๘๐ คน

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาว่าจำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบันขาดหรือเกินจำนวนเท่าใด วุฒิอะไรบ้าง
๒. เพื่อศึกษาแนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่ม ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ แยกตามวุฒิและระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้านี้กระทำกับมวลประชากรในจังหวัดพิษณุโลกและจำนวนนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาของจังหวัดพิษณุโลกทุกสังกัด

วิธีดำเนินการ

การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรและจำนวนนักเรียน กระทำจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประมวลสถิติ และหนังสือราชการจากหน่วยราชการต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาวิเคราะห์หาสิ่งต่อไปนี้.

๑. จำนวนเด็กเข้าเกณฑ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

๒. การลดลงของจำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียนใหม่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

๓. อัตราสอบไล่ได้และสอบไล่ตกของนักเรียนแต่ละชั้น

๔. การลดลงของจำนวนนักเรียนเพิ่มระหว่างปีแต่ละชั้น

๕. จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๓

๖. แนวโน้มจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

๗. จำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ปี ๒๕๑๙) แยกตามวุฒิและระดับการศึกษา ที่ทำการสอน

๘. อัตราสูญเสียครู แยกตามระดับที่ทำการสอน

๙. แนวโน้มความต้องการครูเพิ่มในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

คำสถิติที่ใช้คือ การขยายและการย่นเฉลี่ย

ผลการศึกษาค้นคว้า

๑. สภาพปัจจุบัน ในปี ๒๕๑๙ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวน ๒,๔๑๑ คน เป็นครูที่สอนระดับประถมคนจำนวน ๒,๒๔๑ คน สอนระดับประถมปลายจำนวน ๕๓๐ คน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน ระดับประถมต้นเท่ากับ ๑ : ๓๑.๙๔ ระดับประถมปลายเท่ากับ ๑ : ๒๕.๐๖ เมื่อพิจารณาอัตราส่วนวุฒิครู

ปริญญาตรี : อนุปริญญา : ป.กศ. หรือเทียบเท่า : วุฒิอื่นๆ แล้วระดับประถมต้น
มีอัตราส่วนคิดเป็นร้อยละ ๓.๓๗ : ๒๔.๐๖ : ๔๐.๒๕ : ๒๗.๓๒ ระดับประถม
ปลายอัตราส่วนวุฒิครูถึงกวดวิชา มีร้อยละ ๑๘.๑๑ : ๔๕.๒๔ : ๓๐.๔๔ : ๕.๖๖

๒. แนวโน้มจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ในช่วง ๕ ปีนี้ระดับประถมต้น (ป.๑ - ป.๔)
มีนักเรียนเข้าเรียนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๔๑.๘๐ ระดับประถมปลายมีนักเรียน
เข้าเรียนประมาณร้อยละ ๔๗.๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายปีแล้วจำนวนนักเรียนแต่ละระดับ
มีดังนี้.

ตาราง ๔๒ แสดงจำนวนนักเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ปี	๒๕๒๐	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔
ประถมต้น	๗๓,๖๘๔	๗๘,๐๒๐	๗๙,๔๒๒	๘๑,๑๘๔	๘๑,๔๓๗
ประถมปลาย	๒๑,๐๗๕	๒๔,๓๔๓	๒๖,๘๖๖	๒๘,๗๓๓	๓๐,๓๑๕

จากตาราง ๔๒ จะเห็นว่าระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ จำนวนนักเรียน
ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีทั้ง ๒ ระดับ ระดับประถมต้นมีอัตรา
เพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๒.๒ ต่อปี และระดับประถมปลายมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๗.๗ ต่อปี

๓. แนวโน้มความต้องการครูเพิ่มในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ระหว่าง
ปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔

ระดับประถมต้นใช้อัตราร้อยละ ๑ คนต่อนักเรียน ๓๐ คน ครูที่ควรจะมี
แต่จะมีดังนี้ ปี ๒๕๒๐ ควรมีครูจำนวน ๒,๔๕๖ คน ปี ๒๕๒๑ ควรมีครูจำนวน
๑,๖๐๑ คน ปี ๒๕๒๒ ควรมีครูจำนวน ๒,๖๔๗ คน ปี ๒๕๒๓ ควรมีครูจำนวน
๒,๗๐๖ คน และปี ๒๕๒๔ ควรมีครูจำนวน ๒,๗๒๔ คน ในช่วง ๕ ปีนี้ระดับประถมต้น

ต้องการครูเพิ่มจำนวน ๓๑๔ คน แยกเป็นวุฒิ ปรียญตรีจำนวน ๖ คน อนุปรียญจำนวน ๑๐๘ คน และ ป.กศ. หรือเทียบเท่าจำนวน ๕๔๐ คน โดยเฉลี่ยต้องการครูเพิ่มประมาณปีละ ๑๔๐ คน

ระดับประถมปลายใช้อัตรารัฐครู ๑ คน คือนักเรียน ๒๕ คน ครูที่ควรจะมีแต่ละปีมีดังนี้ ปี ๒๕๒๐ ควรจะมีครูจำนวน ๘๔๓ คน ปี ๒๕๒๑ ควรจะมีครูจำนวน ๘๙๔ คน ปี ๒๕๒๒ ควรจะมีครูจำนวน ๑,๐๓๕ คน ปี ๒๕๒๓ ควรจะมีครูจำนวน ๑,๑๘๔ คน และปี ๒๕๒๔ ควรจะมีครูจำนวน ๑,๒๑๒ คน ครูที่ต้องการเพิ่มในช่วง ๕ ปีระดับประถมปลายนี้มีจำนวน ๖๔๑ คน แยกเป็นวุฒิ ปรียญตรีจำนวน ๓๒ คน อนุปรียญจำนวน ๓๑๔ คน และ ป.กศ. หรือเทียบเท่าจำนวน ๓๔๕ คน โดยเฉลี่ยต้องการครูเพิ่มประมาณปีละ ๑๔๐ คน

ดังนั้นในระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกต้องการครูเพิ่มรวมทั้ง ๒ ระดับประมาณปีละ ๒๘๐ คน

อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

๑. จากผลการศึกษาจำนวนครูที่มีอยู่ในปี ๒๕๑๓ ได้้อตราครุคือนักเรียนระดับประถมต้น เท่ากับ ๑ : ๓๑.๙๔ และระดับประถมปลาย เท่ากับ ๑ : ๒๕.๐๖ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ของ UNESCO ซึ่งกำหนดอัตราครุคือนักเรียนในระดับประถมศึกษา (ระดับประถมต้นและประถมปลาย) เท่ากับ ๑ : ๔๐ จะเห็นว่าจำนวนครูไม่ขาดแคลน ถ้าเทียบกับเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาที่กำหนดอัตราครุคือนักเรียน ระดับประถมต้น เท่ากับ ๑ : ๓๐ ระดับประถมปลาย เท่ากับ ๑ : ๒๕ แล้วจำนวนครูขาดเพียงเล็กน้อย แต่ในสภาพความเป็นจริงครูยังไม่เพียงพอโดยเฉพาะในท้องถิ่นก้นคันการยังมีโรงเรียนที่มีครูคนเดียวอยู่ถึง ๑๔ โรง นอกจากนี้ยังมีครูช่วยราชการที่ส่วนการศึกษาและหมวดการศึกษาอีกจำนวน ๕๔ ตำแหน่ง และครูใหญ่บางโรงเรียนทำหน้าที่บริหารงานเดียวมิได้ช่วยทำการสอน (ครูใหญ่โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๒๐๐ คนขึ้นไป)

แสดงว่าการกระจายจำนวนครูที่มีอยู่ยังไม่ดีพอ ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างโรงเรียน ครูในแต่ละโรงเรียนรับภาระในการสอนนักเรียนจำนวนไม่เท่ากัน ดังนั้นการบรรจุครูน่าจะแยกบรรจุเป็นฝ่ายบริหาร (คือไม่ต้องทำการสอน) และฝ่ายทำการสอนหรือไม่ก็ระบบตำแหน่งลงไปให้ชัดเจนว่ามีตำแหน่งในโรงเรียนใดบ้างที่ไม่ต้องสอน เพื่อสะดวกต่อการจัดอัตรากำลังครูและหาอัตราครูสอนนักเรียนได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ในระดับประถมต้นมีนักเรียนเข้าเรียนร้อยละ ๙๑.๘๐ ระดับประถมปลายมีนักเรียนเข้าเรียนร้อยละ ๕๗.๑ แสดงว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกจัดการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะกรมรายงานการศึกษาของกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง (๒๕๑๔ : ๒๕๓) ว่านักเรียนระดับประถมคนเรียนอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๒ และแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๓ คาดว่าในที่สุดท้ายของแผน (พ.ศ. ๒๕๑๙) จะมีนักเรียนสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ร้อยละ ๕๐ เท่านั้น แต่ถาพิจารณานโยบายการจัดการศึกษาเกี่ยวกับประถมศึกษาที่กำหนดว่า จะเร่งรัดขยายการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายให้มากขึ้นและจัดให้เด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับได้เข้าเรียนโดยทั่วถึงแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกควรขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มากยิ่งขึ้นและควรจะให้เด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับได้เข้าเรียนทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

๓. เกี่ยวกับวุฒิครู ปรากฏว่าครูวุฒิ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ทั้งระดับประถมต้นและประถมปลายมีอัตราสูงกว่าเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา แต่วุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่าต่ำกว่าเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา คือระดับประถมต้น ครูวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีอัตราสูงกว่าเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาร้อยละ ๒.๓ และ ๑๔.๐ ระดับประถมปลายครูวุฒิตั้งกล่าวมีอัตราสูงกว่าเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาร้อยละ ๑๓.๐ และ ๐.๘ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะจังหวัดพิษณุโลก

เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาลัยครูพิษณุโลก จึงทำให้ครูมี
โอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้สะดวกทั้งทางศึกษาค้นคว้าและการอบรมวิชาครู
จึงทำให้ครูมีวุฒิสูงขึ้น ขอบข่ายสังเกตก็ยังมีครูที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. และไม่มีวุฒิทางครู
อีกมาก ในระดับประถมต้นครูที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. มีร้อยละ ๒๗.๓ ระดับประถม
ปลายครูที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. มีร้อยละ ๘.๖ วุฒิต่ำกว่า ป.กศ. มีวุฒิ ป. ,
ท. , ว. , ม.ศ.๓ , ม.ศ.๕ และวุฒอาชีวศึกษา ครูวุฒิ ป. , พ. , และ ว.
เป็นครูที่รับราชการมานาน ส่วนครูวุฒิ ม.ศ.๓ และ ม.ศ.๕ เป็นครูที่ทำการสอนใน
ท้องถิ่นนคร และครูอาชีวศึกษานั้นเป็นครูที่ทำการสอนวิชาเฉพาะ ในอนาคตโรงเรียน
ประชาบาลจะปรับปรุงเป็นโรงเรียนชุมชน ครูอาชีวศึกษานั้นจะมีความสำคัญมากขึ้น
ดังนั้นเกณฑ์ในการบรรจุครูควรจะมีวุฒอาชีวศึกษารวมอยู่ด้วย โดยกำหนดเป็นอัตรา
ส่วนไว้ดังนี้ ระดับประถมศึกษาตอนต้น อัตราส่วนวุฒิครู ปรวิญญาตรีหรือเทียบเท่า :
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า : ป.กศ. หรือเทียบเท่า : อาชีวศึกษา ควรจะมีร้อยละ
๑ : ๑๕ : ๘๐ : ๕ และระดับประถมศึกษาตอนปลายวุฒิครูดังกล่าวควรมีอัตราส่วน
ร้อยละ ๕ : ๔๕ : ๔๕ : ๕ ตามลำดับ

๔. จำนวนครูที่ควรจะมีเมื่อเทียบอัตราส่วนกับจำนวนนักเรียนแล้วมีจำนวน
เพิ่มขึ้นทุกปีทั้ง ๒ ระดับ คือระดับประถมต้น ปี ๒๕๒๐ ควรมีครูจำนวน ๒,๔๕๖ คน
ปี ๒๕๒๔ ควรมีครูจำนวน ๒,๗๒๔ คน ระดับประถมปลาย ปี ๒๕๒๐ ควรมีครูจำนวน
๔๔๓ คน และปี ๒๕๒๔ ควรมีครูจำนวน ๑,๒๑๒ คน จำนวนครูที่ต้องการเพิ่มในแต่ละ
ปีมีจำนวนแตกต่างกันมาก เช่น ระดับประถมต้น ปี ๒๕๒๑ ต้องการครูเพิ่ม ๒๖๖ คน
แต่ปี ๒๕๒๒ ต้องการครูเพิ่มเพียง ๑๓๑ คน ที่เป็นเช่นนี้เพราะการวิจัยอาศัยจำนวน
ประชากรเกิดเป็นหลัก การเพิ่มของประชากรจึงเกี่ยวข้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
ของจังหวัดพิษณุโลกด้วย เช่นการจัดสรรที่ดินที่ทุ่งสาม การตัดถนนสายวังทอง-สากเหล็ก
เป็นต้น ทำให้ราษฎรอพยพเข้ามาทำมาหากินในจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มมากกว่าการเพิ่มตาม
ปกติ เป็นเหตุให้ประชากรในวัยเรียนมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นด้วย ดังนั้นในระหว่าง

ปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกควรรับบรรจุครูเพิ่มประมาณปีละ ๒๔๐ คน และควรกระจายครูไปยังโรงเรียนที่ขาดแคลน เช่น โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนโดยเฉพาะโรงเรียนที่มีครูคนเดียวควรจะบรรจุเพิ่มเป็นการด่วน

๕. ควรมีการโยกย้าย สับเปลี่ยนครูจากโรงเรียนที่มีครูเกิน เช่น โรงเรียนวัดบาง โรงเรียนศรีวิสุทธิาราม โรงเรียนวัดจันทร์ตะวันออก โรงเรียนวัดแหลมเจดีย์ เป็นต้น ไปอยู่โรงเรียนที่ขาดแคลนครู เช่น โรงเรียนวัดร่องบุงขาว โรงเรียนท่าโรงตะวันตก โรงเรียนศึกษาอุบลบุตร โรงเรียนสนามไชย โรงเรียนวัดจี้วงาม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อยกระดับการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานดีขึ้นอีกทั้งช่วยให้ขวัญของครูที่ตั้งใจทำงานดีขึ้นกว่าเดิมไปด้วย

๖. ในการบรรจุแต่งตั้งครู ควรจะใคร่เชื้อโรงเรียนกำกับไว้ด้วยเพื่อให้ครูได้ศึกษาและไต่ถามสถานที่ทำงาน จะเป็นการช่วยลดอัตราการโยกย้ายเข้าไปอยู่ในโรงเรียนที่มีความสะดวกสบายและการอนุญาตให้มีการโยกย้ายครูจะต้องคำนึงถึงความเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อโรงเรียนและเยาวชนเป็นหลัก โดยไม่มีคณาธิปไตยอุปถัมภ์มาปฏิบัติอันเป็นเหตุให้เกิดผลเสียหายต่อการศึกษา

๗. ควรได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ทุกอำเภอ เพื่อให้ความเป็นธรรม และความสะดวกต่อการบรรจุ โยกย้าย นอกจากนี้ควรได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับด้านอาคารเรียนควบคู่กันไปด้วยเพื่อทำให้สามารถวางแผนในการเตรียมจัดสรรงบประมาณ จัดเตรียมครู อาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้อย่างถูกต้องซึ่งจะทำให้การบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู กรม "การศึกษาในชนบท คำให้การของครูบ้านนอก" ประมวลบทความ
เกี่ยวกับการศึกษาในชนบท เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ ๑๓๔ , ๒๕๑๖ ,
๒๐๐ หน้า

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน กองแผนงานการศึกษา รายงานเบื้องต้น
สภาพปัจจุบันและปัญหาการศึกษา ในแง่รวมทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา
เมษายน ๒๕๑๗ , ฉบับโรเนียว ๖๔ หน้า

เจริญ โภคผล การสำรวจวิธีการและผลของการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุง
โรงเรียนให้เป็นโรงเรียนชุมชน ภาคการศึกษา ๑๐ ปริญญานิพนธ์การ
ศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ๒๕๐๘ , ๑๘๑ หน้า

วงศ์ วงษ์จันทร์ "ความสูญเสียทางการศึกษา" ศูนย์ศึกษา พฤษภาคม ๒๕๐๘
เชื้อ สนั่นเมือง "ปัญหานักเรียนสอบตกในโรงเรียนประถมศึกษา" วิทยจารย์
โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพมหานคร ตุลาคม ๒๕๑๕

চারং บัวศรี "จุดมุ่งหมายและนโยบายการวางแผนการศึกษาของประเทศ" เอกสาร
ประกอบการสัมมนา การวางแผนงานระดับชาติ ตอนที่ ๗ สภาการศึกษา
แห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ๒๕๑๒ , ๕๓๐ หน้า

ชนู แฉวงค์ถึก "การพยากรณ์ทางการศึกษา" ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา
ฉบับ ๑๓ สำนักงานวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์
คุรุสภา ๒๕๑๑ , ๓๓๔ หน้า

บุญถิ่น อัตถากร และรัตนา กันตชูเต็ก การเตรียมครู กรมการฝึกหัดครู
โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพมหานคร มกราคม ๒๕๑๓

แผนงาน กอง สถานสังคมและภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๖ กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับ
โรเนียว ๒๕๑๖ , ๑๕ หน้า

มงคล ศรีไพวรรณ คู่มือการบริหารโรงเรียนชุมชน โรงพิมพ์สามมิตร นครหลวงฯ
๒๕๑๕ , ๔๐๕ หน้า

เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์ "การเพิ่มของประชากรกับปัญหาทางการศึกษา" การสัมมนา
เรื่องการบริหารและประชากรศึกษา เอกสารประกอบการสัมมนาฉบับที่ ๑๗
วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม ธันวาคม ๒๕๑๖ ฉบับโรเนียว
๕ หน้า

เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์ "การวางแผนงาน" การวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษา
ธิการ สำนักงานวางแผนการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๑ , ๓๓๔ หน้า
วิจิตร ชีระกุล "การบริหารคานบुकกลาง" การสัมมนาเรื่อง การบริหารการศึกษา
และประชากรศึกษา เอกสารประกอบการสัมมนา ฉบับที่ ๘ วิทยาลัยวิชา
การศึกษามหาสารคาม ธันวาคม ๒๕๑๖ ฉบับโรเนียว ๕ หน้า

วิโรจน์ พูลสุข และอารักษ์ กาญจนพิทักษ์ คู่มือสอบคัดเลือกกรรมการสามัญศึกษาและ
กรรมวิสามัญศึกษา โรงพิมพ์เจริญสิน กรุงเทพฯ ๒๕๐๕ , ๗๕๗ หน้า
วางแผนการศึกษา กอง การวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์
คุรุสภา สาคพราว ๒๕๑๒ , ๒๔๓ หน้า

วารุณี พลบูรณ์ การศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิชาทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนประชาบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา ๒๕๑๑ ปริญญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ๒๕๐๓ , ๑๖๗ หน้า

ศึกษานิเทศก์จังหวัดพิษณุโลก สำนักงาน สภาพความต้องการ ความคิดเห็นและข้อเสนอ
แนะของครูพิษณุโลก ฉบับโรเนียว ๒๕๐๖ , ๒๗ หน้า

ศึกษาธิการ กระทรวง แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙
โรงพิมพ์การศาสนา พระนคร ๒๕๑๔ , ๘๐๔ หน้า

ศึกษานิเทศก์จังหวัดพิษณุโลก สำนักงาน แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพิษณุโลก ฉบับที่ ๓

ฉบับโรเนียว ๒๕๑๔ , ๑๘๐ หน้า

สำนักงานสถิติแห่งชาติ และกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รายงาน

ภาคสมบูรณส์สามเโนโรงเรียนและรายงานครุ พ.ศ. ๒๕๑๕ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตรี และกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๖ , ๒๗๖ หน้า

สมอาจ วัลโย ความคิดเห็นของอาจารย์โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา เกี่ยวกับ

บทบาทของโรงเรียนสาธิต ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชา

การศึกษา ประสานมิตร ๒๕๐๙ , ๑๔๗ หน้า

สมชัย วุฒิพีชา "สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการทางด้านการศึกษาของ

ประเทศไทย" เอกสารประกอบการสัมมนา การวางแผนการศึกษาระดับ

ชาติ ตอนที่ ๑ สภาการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ๒๕๑๖ ,

๕๓๐ หน้า

สุจิตร ไสภย "การวางแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม" การวางแผน

การศึกษา สำนักงานวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์

กรุงธนา ๒๕๑๑ , ๓๓๔ หน้า

สำนักนายกรัฐมนตรี "ท่าแฉลบการ" นิตยสารประชาบาล ฉบับเดือน เมษายน ๒๕๑๑

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ส่วนการศึกษา รายงานสถิติการศึกษาประชาบาล

๒๕๑๗ , ๑๖๒ หน้า

- Anderson, Arnold C., "Theoretical Considerations in Educational Planning" The World Year of Education 1967 Educational Planning, Evans Brothers Limited, London 1967, 442 pp.
- Chesswas, John Douglas, "The Basic Data Needed for Educational Planning" The World Year Book of Education 1967 Educational Planning, Evans Brothers Limited, London 1967, 442 pp.
- Chau, Ta Ngoc, Demographic Aspects of Education Planning, UNESCO ; International Institute for Educational Planning, 1969, 83 pp.
- OECD , Methods and Statistical Needs for Educational Planning, OECD , Paris 1967 , 383 pp.
- Reeder , Ward G. , The Fundamental of Public School Administration, The Macmillan Company , N.Y., 1955 , 756 pp.
- UNESCO , An Asian Model of Educational Development Perspectives for 1965 - 80 , UNESCO , Paris , 1966 , 126 pp.
- Wronski , Standley P., and Kaw Sawasdi Panich , Secondary Education, Manpower and Educational Planning in Thailand , Educational Planning Office , Ministry of Education , Thailand , 1966 , 46 pp.

๙

ภาคผนวก

(๑)

ในการคำนวณหาแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓ นี้จำนวนนักเรียนปี ๒๕๑๙ ของทุกชั้นได้จากจำนวนนักเรียนที่เรียน
อยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์การฯ ปีปัจจุบันจากตารางที่ ๑๑ หน้า ๒๗

วิธีคำนวณหาแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ตามตาราง
๒๙ หน้า ๕๖ ค่าในช่องต่างๆ แต่ละปีหาได้ดังนี้

ของ (๑) ได้จาก ตารางที่ ๒๕ หน้า ๕๑ สำหรับปี ๒๕๑๘ และ
ปี ๒๕๑๙ คำนวณจากเด็กเกิดปี ๒๕๑๑ และ
ปี ๒๕๑๒ (ตาราง ๑๐ หน้า ๒๖)

ของ (๒) ได้จาก ตารางที่ ๒๖ หน้า ๕๒

ของ (๓) ได้จาก ของ (๑) $\times \frac{\text{ของ (๒)}}{๑๐๐}$

ของ (๔) ได้จาก ของ (๓) ในตารางที่กำลังคำนวณนี้

ของ (๕) ได้จาก ของ (๓) + ของ (๔) $\times \frac{๐.๘๙*}{๑๐๐}$

* ค่าเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนเพิ่มระหว่างปีชั้น

ป.๑ จากตารางที่ ๒๘ หน้า ๕๔

ของ (๖) ได้จาก ของ (๓) + ของ (๔) + ของ (๕)

ของ (๗) ได้จาก ของ (๖) $\times \frac{๒๑.๕**}{๑๐๐}$

** อัตราสอบไล่ตกของนักเรียนชั้น ป.๑ จากตาราง
ที่ ๒๗ หน้า ๕๓

ของ (๘) ได้จาก ของ (๖) - ของ (๗)

วิธีคำนวณหาความโน้มถ่วงจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ (ตาราง ๓๐ หน้า ๕๔) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ (ตาราง ๓๑ หน้า ๖๐) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ (ตาราง ๓๒ หน้า ๖๓) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ (ตาราง ๓๔ หน้า ๖๖) และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (ตาราง ๓๕ หน้า ๖๘) ภายในของต่างๆ แลจะป็นหาได้ดังนี้.

ของ (๑) ได้จาก จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ในปีก่อนจากชั้นที่ถัดลงไป เช่น นักเรียนที่ขึ้นมาเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปี ๒๕๒๐ ได้จากนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปี ๒๕๑๙

ของ (๒) ได้จาก ของ (๕) ในตารางที่กำลังคำนวณปีที่ได้ตกลงไป

ของ (๓) ได้จาก ของ (๑) + ของ (๒) $\times \frac{\text{ค่าเฉลี่ยร้อยละนักเรียนเพิ่มระหว่างปี}^*}{๑๐๐}$

* จากตารางที่ ๒๔ หน้า ๕๔ ชั้น ป.๒ วิชา ๐.๘๔ ชั้น ป.๓ วิชา ๐.๙๔ ชั้น ป.๔ วิชา ๐.๕๖ ชั้น ป.๕ วิชา ๐.๑๔ และชั้น ป.๖ วิชา ๐.๑๒

ของ (๔) ได้จาก ของ (๑) + ของ (๒) + ของ (๓)

ของ (๕) ได้จาก ของ (๔) $\times \frac{\text{อัตราสอบไล่ตกของนักเรียนในชั้นที่คิด}^{**}}{๑๐๐}$

** จากตารางที่ ๒๕ หน้า ๕๓ ชั้น ป.๒ วิชา ๑๖.๐๒ ชั้น ป.๓ วิชา ๑๔.๔๕ ชั้น ป.๔ วิชา ๔.๘๖ ชั้น ป.๕ วิชา ๔.๒๒ และชั้น ป.๖ วิชา ๒.๐๒

ของ (๖) ได้จาก ของ (๔) - ของ (๕)

(๓)

วิธีกำหนดค่าแนวโน้มจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ตามตารางที่ ๓๓
หน้า ๒๑ ภายในของตารางๆ แต่ละปีหาได้ดังนี้.

ของ (๑) ได้จาก ของ (๖) ในตารางที่ ๓๒ หน้า ๒๒ ปีที่ถัดลงไป

ของ (๒) ได้จาก ตารางที่ ๒๒ หน้า ๒๒

ของ (๓) ได้จาก ของ (๑) $\times \frac{\text{ของ (๒)}}{๑๐๐}$

ของ (๔) ได้จาก ของ (๓) ในตารางที่กำลังคำนวณนี้

ของ (๕) ได้จาก ของ (๓) + ของ (๔) $\times \frac{๐.๒๒^*}{๑๐๐}$

* การรอยละของนักเรียนเพิ่มระหว่างปีชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จาก
ตารางที่ ๒๔ หน้า ๕๔

ของ (๖) ได้จาก ของ (๓) + ของ (๔) + ของ (๕)

ของ (๗) ได้จาก ของ (๖) $\times \frac{๘.๒๗^{**}}{๑๐๐}$

** อัตราสอบไล่ตกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จากตาราง
ที่ ๒๗ หน้า ๕๓

ของ (๘) ได้จาก ของ (๖) - ของ (๗)

(๔)

ในการกำหนดแนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดพิษณุโลกนี้ จำนวนครูในปี ๒๕๑๑ ได้จากจำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบันตามตาราง
ที่ ๓๘ หน้า ๙๓

วิธีกำหนดแนวโน้มจำนวนครูที่ต้องการเพิ่ม ระดับประถมต้นตามตาราง
ที่ ๓๙ หน้า ๙๔ และระดับประถมปลายตามตารางที่ ๔๐ หน้า ๙๕ ค่าในช่องต่างๆ
แต่ละปีหาได้ดังนี้.

ของ (๑) ได้จาก
$$\frac{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมดแต่ละระดับ}^*}{\text{อัตราส่วนครูต่อนักเรียน}^{**}}$$

* จากตาราง ๓๙ หน้า ๙๒

** จากข้อ ๔ หน้า ๙๔ ระดับประถมต้นใช้ค่า ๓๐ และระดับ
ประถมปลายใช้ค่า ๒๕

ของ (๒) ได้จาก ของ (๑) ในตารางที่กำลังคำนวณนี้ที่ตัดลงไป

ของ (๓) ได้จาก ของ (๒) x
$$\frac{\text{อัตราสูญเสียครู}^{***}}{๑๐๐}$$

*** จากตารางที่ ๒๔ หน้า ๔๕ ระดับประถมต้นใช้ค่า ๓.๓
ระดับประถมปลายใช้ค่า ๔.๔

ของ (๔) ได้จาก ของ (๑) - ของ (๒) + ของ (๓)

ของ (๕) ได้จาก ข้อ ๔ หน้า ๙๔ อัตราส่วนผู้ฝึกครู ปรินูญาตรี : อนุปรินูญา :
ป.กศ. หรือเทียบเท่า ระดับประถมต้นใช้อัตราส่วนร้อยละ
๑ : ๑๕ : ๘๔ และระดับประถมปลายผู้ฝึกครูดังกล่าวใช้อัตรา
ส่วนร้อยละ ๕ : ๔๔ : ๕๐